

Achraambe Geirube 21

J. Gerritse 3.

TOEN ELSA OP WELGELEGEN WAS

J. Gerritse 3.

DOOR

S. J. LOOSJES - BRUTEL DE LA RIVIÈRE

J. Gerritse 3.

• NIJKERK • G. F. CALLENBACH •

J. Gerritse 3.

TOEN ELSA OP WELGELEGEN WAS

DOOR

S·J·LOOSJES - BRUTEL DE LA RIVIÈRE

TEEKENINGEN VAN
HENK POEDER

NIJCKERK · G·F·CALLENBACH·

WELGELEGEN

Daarover waren allen het altijd eens, Moeder had Welgelegen ontdekt. Het was een van de laatste dagen van Augustus, dat het plan van den fietstocht gemaakt was: 's morgens met den eersten trein op weg, de fietsen mee en dan bij de halte H uitstappen en op de fiets verder.

Het was een prachtige morgen, alles was frisch van den dauw, de vogels kwetterden in de boomen en het dennengroen verspreide zijn pittigen, kersachtigen geur. Ze reden in volgorde, Vader en Moeder voorop, om den gang aan te geven, dan Jan en Kees en achteraan de tweeling Wil en Henk. Er werd niet veel gesproken, zoo nu en dan klonk er een uitroep van verrassing, als ze een snoezig berkeboompje zagen, of als een lijsterbes zoo heel mooi kleurde tusschen 't groen van de andere boomen. Alleen Jan en Kees waren vol over de pracht-plassen in de verte, eenig om daar met een boot te zwerven over 't wijde water. Ze waren eens samen een vakantie in Friesland geweest

bij een familie die veel aan watersport deed en 't stond nog altijd op hun lijstje van onbereikte idealen een eigen boot te bezitten.

In de morgenstille reed het zestal over den straatweg, genietende, zooals alleen stadsmenschen van een dag buiten kunnen genieten. De weg maakte een bocht en toen gebeurde het, in eens stond Moeder naast haar fiets en tuurde aandachtig naar een oud buitenhuis, dat in een grooten tuin lag.

„Kijk,” zei ze, „dat zou nu net iets voor ons zijn.” En toen Vader haar vragend aankeek, ging ze voort: „Je zei immers laatst, dat, nu we moesten verhuizen, we net zoo goed naar buiten konden gaan, want je moet nu immers toch veel op reis en dan zou dit prachtig zijn.”

Ze waren nu allen het punt genaderd, waar Vader en Moeder naast hun fietsen stonden en keken ook naar 't vervelooze huis en het scheefgezakte bordje „te koop of te huur.”

„'t Is te bevragen hiernaast,” zei Kees, die het eerst van de verbazing bekomen was en Moeders bedoeling begreep.

Dat hiernaast was een grappige oude boerderij, van voren woonhuis met een groote schuur er naast en de stallen er achter. De boer was gelukkig thuis.

Ja, de sleutels waren bij hem en als ze lust hadden, zouden ze dadelijk maar gaan kijken. „Zeker uit de stad en nu een eind aan 't fietsen?” vroeg hij, terwijl hij hen onderzoekend aankeek.

„Ja,” zei de heer Van Hoven, die bang was, dat de boer twijfelde, of ze wel ernstige liefhebbers waren, „ja, we zijn op een fietstocht, maar daar we moeten verhuizen, kijken we uit, of we niet iets geschikts zien, liefst in 't midden van 't land, omdat ik veel moet reizen. Is 't hier ver van 't station?”

„Een kwartiertje, langer niet. Mijnheer zijn zoon reisde ook altijd naar Amsterdam, hij studeerde zooveel als voor advocaat. Maar nu is hij afgestudeerd en naar Indië vertrokken. De oude mijnheer had er veel weet van en hij zei vaak: Gerritsen, ziet u zoo heet ik, Gerritsen, als mijn zoon weggaat, dan ga ik ook, ik kan 't niet aanzien, dat de booten liggen te rotten in 't boothuis en alles herinnert me ook te veel aan vroeger. En 't is uitgekomen, de jonge meheer is in Mei weggegaan en in Juni was mijnheer vertrokken.”

Ze stonden nog steeds voor het huis, terwijl Gerritsen dit verhaal deed. Nu opende hij de deur. Het was van binnen veel minder vervelooos dan buiten. Een klein kamertje lag links van de gang, rechts was een zonnige, groote suite, met een vroolijke tuinkamer, die ook op 't bordes uitkwam, er naast.

„Nu heb je het mooiste gezien,” zei Gerritsen. „Boven is 't meer hokkig.” Ze gingen de breede eikenhouten trap op, boven was een ruime hal, waar verscheidene deuren op uit kwamen. Kamers genoeg, maar allemaal niet opgetrokken en hij deed achtereenvolgens de deuren open. 't Waren kamers met scheefoplopende muren, alle met openslaande ramen en een prachtig uitzicht, vóór en opzij over de bosschen, achter over de vaart, die door de weilanden liep.

De jongens kwamen stil achteraan, zelfs Kees, die altijd nogal zijn mond roerde, sprak geen woord. 't Was immers een sprookje, zoo'n huis voor hen. „En dan het groote schuithuis achter in den tuin,” fluisterde Henk.

Ook Vader en Moeder spraken niet veel, 't zou zeker veel te duur zijn, maar 't was een ideaal huis.

„En staat het je nogal aan?” zei Gerritsen, toen ze naar beneden liepen.

„Het huis wel,” zei Vader, „maar de huur,” vervolgde hij, „zal me misschien te hoog zijn.”

„Ja, huren, 't staat wel op 't bordje, maar verkoopen wil mijnheer het liever. De jongeheeren willen nu zeker wel 't boothuis zien?” en Gerritsen liep voorop den tuin door, naar de schuur, die vlak aan 't water stond.

Midden in den tuin bleef Moeder even staan, ze keek naar de zware, bruine beuken, die 't bordes achter de huiskamer met hun breede takken als beschermden, ze zag in haar verbeelding het gezellige zitje onder den kastanje, ze zag Loodje al spelen in den zandbak in den hoek, ze zag hem op z'n kleine dikke beentjes over het tuinpad draven, ze zag maar de opgewonden kreten, die achter uit den tuin kwamen, verjoegen al die fantasieën en ze liep haastig in de richting van 't water.

„Moeder,” riep Henk haar al van verre toe, „er zijn twee booten, Gerritsen zegt dat ze er op de plassen meermalen bij de zeilwedstrijden mee gewonnen hebben.”

Moeder keek op naar Vader, die glimlachend het opgewonden troepje gadesloeg.

„We zullen nu eerst maar naar den zaakwaarnemer gaan,” zei hij tot Gerritsen, „lust hebben we wel, dat zie je.”

Gerritsen gaf het adres op en liep met hen mee tot het hek. Hier bleven ze nog even staan, omdat Vader informeerde, wie er woonde in 't buitenhuis aan den overkant.

„Dat is het huis en 't bosch van mijnheer Van Bentheim, de oude mijnheer heeft er nooit gewoond, maar na zijn dood is zijn schoondochter er komen wonen met haar dochtertje. 't Lijken aardige menschen, zoo zegt Klaas, die er tuinman is. In 't bosch is 't vrij wandelen, alleen niet vlak om 't huis; 't snijdt een heel stuk af, als je naar de stad moet.”

En toen namen ze afscheid en even later reden ze nu vlak bij elkaar over den zonnigen straatweg. Het huis van den zaakwaarnemer was gauw gevonden, al maar recht uit, had Gerritsen gezegd. Nu zouden de jongens en Willy de stad gaan bekijken, terwijl Vader en Moeder de zaken afdeden. Een half uur later vonden ze elkaar.

„Een nachtje wil ik er over slapen, tot morgenmiddag hebben we de voorkeur, maar de koop prijs was niet te hoog en lust hebben we allemaal wel,” zei Vader lachend tegen de kinderen, die hem vol verwachting aankeken.

„Fijn, dol, prachtig,” klonk het.

„Alleen voor Loodje en Lieske ben ik bang voor 't water,” zei Moeder aarzelend.

„Neen, Moeder, dat bezwaar houdt geen steek,” zei Vader. „Loodje gaat al naar de groote school, en Lieske is toch te groot, om pardoes in 't water te vallen,” en onder gelach en gepraat stegen ze op, om den gestoorden fietstocht te vervolgen.

II.

NIEUWE BUREN.

Mistroostig staarde Elsa van Bentheim uit het raam, waartegen de regendruppels eentonig tikten, terwijl de storm de takken van den gouden regen tegen de ruiten deed zwiepen. Ongezellig, dat Moeder vandaag naar Amsterdam moest. Ze had zoeven de auto, waarmee Moeder naar 't station ging, nagekeken tot ze geen stipje meer zien kon en nu stond ze nog geleund op de breede vensterbanken naar buiten te staren. Regen en nog eens regen, geen kijk op

een zonnestraaltje en wat dan nog, de dokter had haar huisarrest voorgeschreven. En het verveelde zoo dat thuis zitten! Niet dat ze zoo naar school verlangde, ze had in de zes weken, dat ze nu hier school ging, niet veel vriendinnen gemaakt. Eigenlijk was het haar tegengevallen. Toen Moeder in 't voorjaar, na Grootvaders overlijden, besloten had te verhuizen, was Elsa blij geweest. Nu zou ze op een echte school gaan, nu zou ze vriendinnen krijgen en op visite gevraagd worden. Heel iets anders leek haar dat dan altijd alleen les te hebben thuis. En nu was ze al vier weken op school en woonde ze al bijna twee maanden in 't nieuwe huis en ze verlangde wel eens terug naar 't huis op de Veluwe en naar Grootvader. Nog steeds stond Elsa voor het raam, maar de regendroppels zag ze niet, de takken van den gouden regen hoorde ze niet, haar gedachten waren ver weg, buiten in 't groote huis, waar nu de eerste chrysanthen zouden staan te bloeien in de hal.

Hoe lang ze daar had staan staren, wist ze niet, maar ineens kwam ze met een schrok terug in de werkelijkheid: het huis aan den overkant scheen bewoond te worden. Ze zag twee mannen met een kar met ladders het huis naderen en Gerritsen kwam naar buiten en bleef met hen staan praten. Nu kwamen ook twee vrouwen met allerlei schoonmaakdingen. Ja, ze gingen het huis binnen, de luiken werden opengestooten, de ramen bleven open.

Hè, als er eens gezellige menschen kwamen wonen met kinderen. Elsa duwde haar neus plat tegen de ruiten, maar behalve dat alles open stond, was er niets bijzonders te zien aan den overkant.

Daar hoorde ze de kamerdeur opengaan en omkijkende, zag ze Tini met een blad binnenkomen.

„Tini, kom gauw, het huis aan den overkant wordt bewoond.”

„Ja,” zei Tini, het tweede meisje, „dat wist ik, Klaas heeft het me vanmorgen verteld, 't is een familie met veel kinderen, mijnheer is meester in de rechten en moet veel op reis, er zijn al groote jongens en ook een kleintje, dat nog niet op school is.”

„O, Tini, hoe fijn,” juichte Elsa, „en denk je dat ze al gauw komen?”

„Ja, van de week nog,” zei Klaas. „En 't waren heel aardige menschen had Gerritsen verteld. De jongens waren dol op de booten. Ze waren uit het boothuis niet weg te slaan.”

„Misschien is er wel een meisje van mijn leeftijd bij,” bepeinsde Elsa, „en als ze dan eens op mijn school ging. Hè, als ik nu maar uit mocht gaan, dan kon ik het zelf gaan vragen bij Gerritsen.”

„Die weet het ook niet, de vier oudsten zijn er geweest, maar de jongsten niet. Kom, Elsa, drink nu eerst je beker leeg, voordat hij koud wordt,” en Elsa ging haar elf-uurtje gebruiken zonder, zooals gewoonlijk, te mopperen, dat ze ook altijd moest eten en dat ze niets geen trek had en dat ze Tini wel eens wou zien, als die zooveel moest eten.

In de dagen, die volgden, stond Elsa heel wat meer keeren dan anders voor het raam om de gebeurtenissen aan den overkant te volgen.

Natuurlijk had Moeder alles in kleuren en geuren moeten hooren, toen ze uit Amsterdam thuis was en deze was blij, dat de lustelooze stemming van Elsa verdwenen was.

Van uit haar plaatsje voor 't raam zag Elsa alles wat er voorviel. Ze zag de vrachtauto's komen, de meubels uitdragen en toen op een middag hield er een groote auto stil, waaruit behalve mijnheer en mevrouw het jongere deel van de familie stapte. „Moeder, een meisje van mijn leeftijd,”

juichte Elsa, „kijk, denkt u niet dat ze even oud is? En Moeder, zie eens wat een snoezig jongetje!” maar voor dat mevrouw Van Bentheim het raam bereikte, was de heele familie in huis verdwenen.

De volgende dagen bleef Elsa vol belangstelling voor het huis aan den overkant.

Met moeite liet ze zich overhalen, om mee uit te gaan, terwijl ze eerst zoo geprutteld had, dat ze thuis moest blijven, maar heel veel wijzer werd ze niet en toen ze Maandag naar school ging, wist ze nog niet hoeveel kinderen er waren.

Maar aan de koffie stond haar mond dien dag geen oogenblik stil, er was ook zoo veel te vertellen.

„Verbeeld u, Moeder, toen we net aan de les begonnen waren, kwam mijnheer binnen en die bracht dat meisje van den overkant mee. Ik kom met een nieuwe leerling, zei hij tegen mijnheer Van der Kaay, hebt u nog een plaatsje over? Wacht, zei hij, hier naast Elsa van Bentheim, jullie zijn toch overburen. Toen moest Greet uit de bank naast Tienieke en Lieske van Hoven kwam naast mij. Ze had nog niet dadelijk haar boeken en toen mochten we samen inkijken. In het speelkwartier hebben we gewandeld, ze wou eerst meespelen, maar ik wou zoo graag weten hoeveel kinderen er waren en toen heeft ze 't me allemaal uitgelegd. Loodje is de jongste, die is zes en vandaag voor 't eerst naar school en om twaalf uur zijn we met ons vieren naar huis gegaan.”

„Met je vieren?” informeerde Moeder.

„O, ja, dat heb ik nog vergeten, er is nog een zusje in de negende klasse; ze heeft lange blonde vlechten. Ik geloof niet, dat die zoo aardig is als Lieske, ze lijkt zoo stil en zei haast geen woord. En Loodje is een schat; toen we naar

huis gingen, speelde hij treintje en liep maar tuut — tuut over de straat, dan liet hij stoom uit, echt een grappig jongetje.”

„Elsa, je vergeet je boterham door al dat vertellen,” vermaande mevrouw Van Bentheim.

„Moeder, denkt u, dat ik ze eens vragen kan hier te komen spelen?”

„Zeker, Woensdagmiddag, dan zijn jelui vrij en zal mevrouw het ook wel rustig vinden.”

„Hè, ja, Moeder en dan vragen we Loodje ook en dan achter in den tuin bij 't bergje.”

„Ja, dat is best en dan 't meisje met de lange vlechten ook.” Nu, daartegen had Elsa geen bezwaren. Ze was al opgewonden bij de gedachte, dat de kinderen zouden komen.

Kwart voor twee zag Moeder het vroolijke troepje, dat samen naar school ging, na. Ze was blij, dat het zoo geloopt was, zoo was het veel gezelliger voor Elsa.

Die eerste Woensdag, toen het drietal van den overkant niet alleen 's middags kwam spelen, maar ook op de koffie en het eten gevraagd werd, was het begin van telkens terugkeerende speelpartijen. Het bergje met het zomerhuisje waren de geliefkoosde speelplaatsen en de fantasie van Lieske en zelfs van Loodje maakten, dat ze nooit om een spel verlegen waren. Nu eens was het bergje de rots, het koepeltje het kasteel, dat verdedigd en ingenomen moest worden, dan weer waren een van allen de gevangen prinses, die de anderen moesten verlossen. Moeder, die in de serre zat te lezen, hoorde hen lachen en gillen; ze was blij met het zonnige, zachte najaar, dit buitenspelen zou Elsa goed doen. Ze heeft altijd zooveel gemist, dacht Moeder met een zucht en dankbaar bedacht ze, hoe dikwijls een onbeduidende omstandigheid zooveel ten goede kan keeren.

III.

ER KOMT BEZOEK.

Met een hartelijken armzwaai wuifde Willy naar haar moeder, die met Lieske gearmd en Loodje aan de hand, om den hoek van 't laantje verdween; toen liet ze zich met een knorrigen trek om haar mond in den leunstoel voor 't raam vallen. Dat Moeder nu juist vanmiddag uit moest. Verdrietig tuurde ze uit het raam in den tuin, waar de boombladeren al begonnen te gelen, maar waar de dahlia's nog met heldere tinten op hun hooge stengels stonden te bloeien.

't Was eigenlijk haar eigen schuld, dat het zoo gelooopen was. Zondag na de kerk had de Juffrouw 't haar gezegd, dat ze Woensdag plan had te komen, en toen had ze geantwoord, dat Moeder stellig thuis zou zijn. Ze had zich voorgenomen het dadelijk te zeggen, maar toen ze thuis kwam, zaten allen al aan tafel en Moeder zei: „Je bent laat, Wil, Lieske is al lang thuis, je weet we zouden naar den Vinkenberg wandelen.” Dien heelen middag had ze nooit een rustig oogenblik gehad om het te vertellen. Ze was bang, dat de anderen zouden plagen en iets zeggen over de vereering voor de juffrouw. En zoo was er Maandag niets van gekomen en Dinsdag, en nu van morgen aan 't ontbijt had Moeder gezegd, dat ze vanmiddag met Lieske en Loodje naar den tandarts moest.

„En juffrouw Beerends komt,” had ze verschrikt uitgeroepen.

Allen hadden haar verbaasd aangekeken, o, 't was ellendig, want toen moest ze vertellen, dat ze 't al van Zondag af wist.

„Ja, nu kan ik er niets meer aan veranderen, maar ik

zal zoo gauw mogelijk terugkomen," had Moeder hartelijk geantwoord, „'t is jammer dat je het vergeten hebt te zeggen."

Willy voelde, dat ze een kleur kreeg, terwijl ze dit alles overdacht, neen, vergeten had ze 't niet, ze had het niet willen vertellen, en later had ze 't niet meer durven doen. Wat zou de juffrouw eigenlijk wel denken? Op eens schrok Willy op, ze had Moeder beloofd de koffietafel op te ruimen. Goed dat Henk met z'n wandelclub uit was. Jan en Kees hadden altijd Woensdagmiddag les, ze kon dus vlug opschieten. Handig zette ze alles in elkaar en liep onderwijl boerijvig heen en weer. In de voorkamer was alles opgeruimd, gezellig stonden die groote zonnebloemen in den hoek van de kamer, en die fleurige dahlias op de halve maan. Moeder had zeker extra al die frissche bloemen in de vazen gezet, ze schoof den leunstoel op een kale plek in 't kleeed, ze legde een boek op een stop in 't tafelkleed, en toen ging ze gauw naar haar omwaschteiltje. Een kwartier later was Willy heelemaal klaar. Zou het te koud zijn om op het bordes te zitten? 't Was al eind October, misschien toch beter in de voorkamer, maar in 't priëel wilde ze toch wachten tot de juffrouw kwam, daar kon ze den heelen straatweg overzien. Het duurde niet lang, of ze zag iemand aankomen, ja, 't was juffrouw Beerends, ze holde naar het voorhek, daar nam ze de fiets van haar over en bracht haar langs den achterkant in huis.

Terwijl juffrouw Beerends druk praatte over de aardige ligging van 't huis, over den tuin met zijn mooie herfstbloemen, peinsde Willy hoe ze het zou zeggen, dat Moeder niet thuis was.

In eens begon ze verward en onsamenhangend te vertellen van 't bezoek aan den tandarts, dat niet uitgesteld kon worden.

Juffrouw Beerends keek Willy eerst onderzoekend aan, toen zei ze alleen: „Dan zullen we samen op je Moeder wachten, gelukkig, dat ik niet veel te doen heb vanmiddag

en 't is hier best uit te houden,” en ze keek de gezellig gemeubileerde kamers rond, waar door de open ramen de zuivere boschlucht binnenstroomde.

„'t Is ook een prettig huis,” vertelde Willy. „Vader en Moeder hebben het op een fietstocht ontdekt. Vader is secretaris van 't jeugdwerk en moet heel veel reizen, nu is hij in Zwitserland voor een groote conferentie.”

„Ja,” zei juffrouw Beerends, „daar heb ik van gehoord,” en ze vertelde van haar eigen werk, haar werk onder de mensen, die nooit in de kerk kwamen, van de kinderen, die soms nooit van de Bijbelsche verhalen en van den Heer Jezus gehoord hadden. „En dan denk ik dikwijls hoe gelukkig kinderen zijn, die een Vader en Moeder hebben, die hun wèl daarvan vertellen, wat zullen die kinderen daar prettig alles mee kunnen bespreken.”

Zou de juffrouw dat nu met opzet zeggen? dacht Willy. Maar juffrouw Beerends vertelde al weer verder, van de crèches, waar de zuigelingen gebracht worden, wier moeders moeten uit werken gaan. Hoe ze daar verzorgd werden, de kleine babies, en hoe de moeders soms moesten leeren met hun kinderen om te gaan. „Kom je eens kijken, Wil?” En toen Willy blij knikte, ging ze voort: „Misschien zou je wel kunnen helpen, ik heb altijd plan om eens enkele meisjes te vragen bij mij te komen baby-kleertjes te naaien.” Maar het plan werd niet verder besproken, want daar knerste het hekje en zagen ze Moeder en Lieske aankomen. Waren ze nu al thuis? Vlug stond ze op om de voordeur open te doen, ze zag hoe Moeder juffrouw Beerends begroette en hoe Lieske dadelijk met haar begon te praten. Toen Loodje kwam, moest hij van alles vertellen en ze zag hoe verrukt de juffrouw was over zijn verhalen. Bijna zwijgend zat ze er bij, 't was net, of 't nu heel anders was; zoeven was het, of de juffrouw voor haar kwam en nu . . .

Eindelijk stond juffrouw Beerends op en nam afscheid.

„Brenge jij me nu den tuin uit, Wil, dan kan ik de bloemen nog even bewonderen.”

Langs de bordes, waarin de bloemen in kleuren wed-ijverden, liepen ze; soms bleef juffrouw Beerends even staan, ze snoof de pittige najaarslucht in en nam de heldere tinten der bloemen als in zich op.

Zou ik haar een arm durven geven? dacht Willy onder 't loopen. Daar kwam iemand achter hen aandraven. 't Was Lieske. „Moeder zei, dat we u even door 't bosch moesten brengen, dat is veel korter voor u.” Buiten het hek nam ze den arm van de juffrouw en vertrouwelijk pratend liep ze naast haar voort. Willy zwijgend aan den anderen kant.

Al haar plezier van 't bezoek van de juffrouw was weg. Aan 't eind van 't boschpad keerden de kinderen om, terwijl juffrouw Beerends hun een hartelijk tot Zondag nariiep.

Toen ze terugkwamen in huis, was Lieske niet uitgepraat over de juffrouw. „Moeder, volgend jaar mag ik ook bij haar in de kinderkerk. Weet u, dat Elsa dan met me mee mag? Misschien al na Kerstmis,” en opgewonden holde Lieske naar boven om haar schoolwerk te maken.

Moeder bleef alleen met Willy in de voorkamer.

„Ik ben blij kennis gemaakt te hebben,” begon Moeder, „ik kan me best begrijpen, dat jelui allemaal veel van haar houdt. Ze leek me zoo hartelijk en wat zei de juffrouw wel, dat ik niet thuis was?” en Moeder trok haar meisje naar haar toe. „Is het heusch zoo moeilijk om eens vertrouwelijk te zijn, Willy?” en ze streek het blonde haar uit 't blozende gezichtje van haar dochttertje.

„Neen, Moeder, dat is het niet, maar ik ben altijd bang, dat de anderen me er mee zullen plagen en dan is het net, of ik 't niet zeggen kan,” en Willy had haar armen om Moeders hals geslagen. „Voor Lieske is het heel gemakkelijk, die vindt iedereen aardig en iedereen houdt van haar, maar van mij houdt niemand,” en ze verborg haar hoofd op Moeders arm.

„Willy, heb je God wel eens ernstig gebeden en alles verteld? Je denkt misschien, dat het niet mag en dat we zulke dingen niet mogen vragen, als we bidden, maar dat is niet goed, we mogen met al onze moeilijkheden bij den Heer komen. Je zult eens zien, hoe dat de strijd lichter maakt, als je weet, dat de Heer je moeilijkheden kent. Als we alleen strijden, lijkt het zoo hopeloos, als we met God te zamen strijden, wordt het zoo veel gemakkelijker. Want

zie je, op zich zelf was het zoo erg niet van de juffrouw, maar 't is wel erg als een mensch zich altijd opsluit in zichzelf, dan krijgt hij 't gevoel alleen te staan, en dan word je een eenzaam, ongelukkig mensch. En dan moet je niet altijd naar anderen zien en denken, dat die het zoo gemakkelijk hebben, we hebben allemaal onzen strijd, maar onze eigen fouten kennen we zelf het best, omdat we die dagelijks merken. Zullen we nu samen afspreken, dat mijn meisje zal trachten zich wat meer te geven aan anderen? Zich niet in zichzelf opsluiten? Je bent toch mijn oudste dochter en ik heb wel eens behoefte aan meer vertrouwelijikheid."

„Maar u hebt Jan, als Vader weg is."

„Dat is ook zoo, en hij helpt me in veel, maar toch, een oudste dochter kan hij niet zijn," en Moeder nam het gezichtje met de blonde vlechten tusschen haar beide handen en kuste het hartelijk.

IV.

TOEN MOEDER OP REIS GING.

„Moeder, nu hebt u vanmiddag al driemaal met uw hand over uw hoofd gestreken, u heeft wel vijfmaal gehoest en ik geloof, dat u ook pijn in uw rug heeft, want u schuift telkens heen en weer op uw stoel," zei Elsa van Bentheim, toen ze op een Decembervormiddag gezellig bij de schemerlamp zaten thee te drinken. Ze was op den rand van Moeders breeden leunstoel gaan zitten en streek liefkoozend over 't krullende blonde haar van haar Moeder.

„Je hebt me goed bestudeerd, Elske,” zei mevrouw Van Bentheim, maar de glimlach, waarmee ze haar meisje aankeek, was mat en er lag een moeë trek om haar mond. „Je hebt gelijk, ik voel me niet lekker vandaag.”

„Zal ik even dokter Petra opbellen?” vroeg Elsa. Maar daarvan wilde mevrouw Van Bentheim niets weten. 't Zou wel gauw weer overgaan en anders kon ze dokter altijd nog laten komen. Toen mevrouw Van Bentheim pas getrouwd was, was ze ziek geworden en had ze een maandenlange kuur in Zwitserland gedaan. Ze was toen heelemaal hersteld thuis gekomen, maar Elsa's vader was toch steeds bezorgd en toen hij nu anderhalf jaar geleden naar Indië ging, had hij Elsa opgedragen vooral goed voor Moeder te zorgen en Elsa, klein ding als ze was, had die opdracht trouw uitgevoerd.

„Wacht,” ging Elsa plagend voort, terwijl ze met kleine dansspasjes de kamer uit ging, „ik zal Tini eens vragen, of u wel flink melk drinkt.”

„De omgekeerde wereld,” lachte Moeder, maar toen haar dochttertje weg was, liet ze zich achterover in haar stoel vallen. Ze was wel erg moe de laatste weken, ze zou Elsa niets zeggen, opdat ze niet ongerust werd, maar morgen zou ze dokter laten komen.

Dokter Petra was den volgenden morgen niets tevreden. „U hoest veel te veel,” had hij gezegd, „'t zou eigenlijk veel beter zijn als u de wintermaanden naar 't Zuiden ging. Wat is het hier nu voor een klimaat om je hoest kwijt te raken, sneeuw en wind en regen.”

„En Elsa dan?” had mevrouw Van Bentheim dadelijk gevraagd.

„Ja, Elsa, kunt u die niet bij vrienden in huis doen, ze is nu net op school gewend en ziet er best uit, 't zou

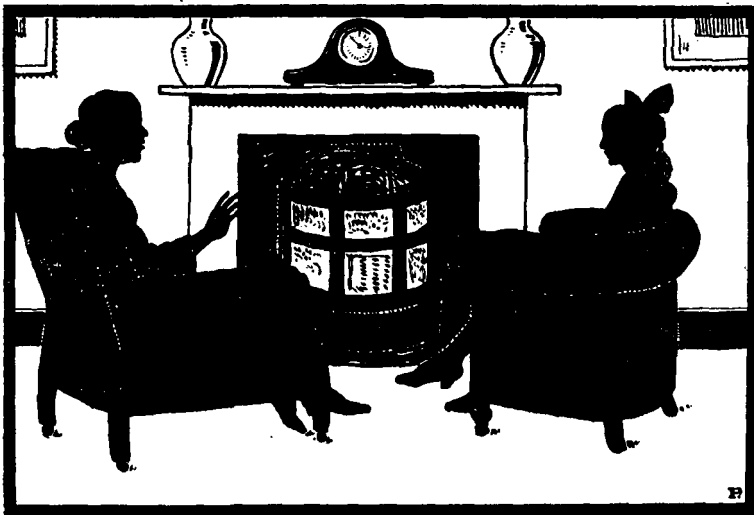
jammer zijn, als u haar meenam en bovendien kuurt u dan lang zoo rustig niet."

Mevrouw Van Bentheim keek nadenkend voor zich uit. „Het beste zou natuurlijk zijn bij nicht Van Eversberg," zei ze eindelijk aarzelend.

„Uitstekend," ging Dokter, die de oude dame kende, hierop in. „U moest dan maar dadelijk alles regelen, hoe eerder u gaat hoe beter het zou zijn."

Nu 't eenmaal beslist was, zette mevrouw Van Bentheim ook door. Ze zond dienzelfden middag Tini nog met een brief weg en mevrouw Van Eversberg antwoordde hartelijk, dat Elsa welkom was, zoo lang als het noodig was.

Nu kwam nog de moeilijkheid Elsa er van op de hoogte te brengen, want mevrouw Van Bentheim wist wel, dat Elsa nogal eens den spot dreef met het huishoudentje van nicht, waarin Lorre en Bijou zulk een groote rol speelden, en ook oude Saar kwam er niet altijd even goed af.

Maar Elsa liet niets merken, ze zei heel opgewekt, dat ze 't heel leuk vond en dat de stilte niets zou hinderen nu ze Lieske kende.

„Nu wou ik je nog een ding zeggen,” zei Moeder, terwijl ze vertrouwelijk met Elsa bij den haard zat, „ik vind, nu je bij nicht in huis komt, noodig dat ik het vertel. Ik weet wel, dat nicht wat eigenaardig is, maar ze heeft vroeger een groot verdriet gehad, kort voordat ze zou trouwen is haar verloofde gestorven en die slag is nicht nooit geheel te boven gekomen. Ik heb nicht toen niet gekend, maar Grootvader zei altijd, dat ze een zonnig, vroolijk jong meisje geweest is. Het zou eigenlijk goed zijn, als we eens meer wisten van alle menschen met wie we in aanraking komen, misschien dat ons oordeel zachter zou zijn. Ik had er nooit over gesproken, omdat ik je nog te jong vond, maar nu is het toch beter, dat je het weet.”

Elsa kuste Moeder eens hartelijk en nam zich voor nooit meer te spotten met de oude Lorre, den ouden poedel en , ouwe Saar.

Den volgenden middag na schooltijd was Elsa op weg naar nicht Van Eversberg. Lieske kwam haar, met haar mantel los, achterna hollen. „Waar ga jij heen?” riep ze buiten adem.

„Naar nicht Van Eversberg, wist je dat niet; toe, loop mee, ik ga maar even naar binnen, je kunt best wachten.”

„Goed, dan blijf ik buiten. Hoe vind je 't eigenlijk?” vroeg Lieske, terwijl ze arm in arm verder liepen.

„Och,” zei Elsa, „'t is net een boekenverhaal. Een deftige oude nicht, met een oude dienstbode, een ouden papegaai, die tegen iedereen leelijk doet, en een witten poedel, die alles en nog wat aanblaft. Een onverwacht bezoek van een ver nichtje, dat komt logeeren, dan gebeuren er natuurlijk

allerlei ongelukken en 't eind is, dat nicht en nichtje elkaar in de armen vallen en eeuwige vriendschap sluiten."

Lieske moest hartelijk lachen om 't zotte verhaal.

„We zijn er,” zei Elsa. „Wacht nu even bij den lantaarnpaal.” Met eenigszins kloppend hart liep ze door de stille gang over den dikken looper, maar in de kamer kwam nicht haar zoo hartelijk tegemoet, dat Elsa zich geheel op haar gemak begon te voelen.

„Ik wou je ook nog vragen, Elsa, of je geen vriendin hebt,” zei nicht, toen Elsa er over begon te denken weg te gaan.

„Ja, nicht, Lieske van Hoven, die tegenover ons woont.”

„Zou je 't prettig vinden als ze ook kwam logeeren, terwijl jij hier was?”

„O dol,” zei Elsa met glinsterende oogen. „Ze staat buiten te wachten, zal ik even vragen, of ze wil?” En zonder antwoord af te wachten, liep Elsa naar de voordeur.

„Lieske, kom eens gauw!” riep ze haar vriendin toe, die in haar wintermantel gedoken onder den lantaarnpaal stond te ijsbeeren.

„Wat zeg jij, mag ik ook komen?” vroeg Lieske, toen Elsa eindelijk even ophield met spreken.

„Ja, nicht vraagt het, ga maar even mee naar binnen.”

Nicht Van Eversberg keek de beide meisjes vriendelijk aan, toen ze samen weer binnenkwamen. „Nu, dat is dan afgesproken, ik zal Moeder nog wel schrijven, Elsa, dat als mevrouw Van Hoven het goed vindt, jelui samen komen de volgende week.”

Dansend gingen ze door de modderige straten. „Samen uit logeeren,” zong Elsa en Lieske viel haar telkens bij.

Gelukkig vond mevrouw Van Hoven het logeerplan goed en nu werd er met de voorbereidselen voor de reis een begin gemaakt.

Het was de dag voor de reis — Moeders koffers stonden in de gang en Elsa had ook van alles bijeengepakt om mee te nemen — dat Tini binnenkwam met de boodschap, dat het meisje van mevrouw Van Eversberg aan de telefoon was.

„Er zal toch niets zijn?” zei mevrouw Van Bentheim haastig opstaande. Elsa was blijven zitten, maar ze hoorde wel aan Moeders stem, dat er iets niet in orde was. Eindelijk kwam Moeder terug, ze was erg zenuwachtig.

„Stel je voor, Elsa, dat nicht Van Eversberg gevallen is en haar enkel gebroken heeft. 't Was een heele geschiedenis, de voet is in 't ziekenhuis gezet, en nu is ze weer thuis, maar jelui kunt nu onmogelijk morgen komen logeeren. Wat doen we nu?” zei mevrouw Van Bentheim, terwijl ze de beide meisjes aankeek, want Lieske was ter eere van 't afscheid aan de koffie geweest.

„Alleen in huis blijven,” zei Elsa moedig, terwijl ze haar Moeder opgewekt aankeek, „mevrouw Van Hoven wordt mijn voogd, wat jij, Lieske?”

Maar Lieske was ongemerkt de kamer uitgegaan. „Ze dacht zeker, dat we geheimen te bespreken hadden,” veronderstelde Elsa.

Moeder en dochter waren nog druk aan het overleggen, toen Lieske binner kwam stuiven. Ze had een roode kleur van 't harde loopen en kon eerst geen woord uitbrengen. Eindelijk kwam het er hijgend uit: „Elsa mag bij ons komen logeeren, Moeder komt straks bij u, om alles te overleggen.”

Verrast keek mevrouw Van Bentheim op, dat zou een pracht-oplossing zijn; als dat kon, dan zou ze toch rustig op reis kunnen gaan.

„Nu jelui naar school,” zei ze ten laatste, „ik overleg dan wel alles met je moeder, Lieske.”

Nu, heel veel was er niet af te spreken. Mevrouw Van Hoven vond het niets te druk en als het geen bezwaar was dat Elsa bij Willy en Lieske sliep, was de zaak meteen in orde. Natuurlijk vond mevrouw Van Bentheim deze regeling uitstekend en zoo kon op den gewonen tijd de reis begonnen worden en nam Elsa haar intrek op Welgelegen.

Het was prettig, dat er zoo'n groote kring vol afwisseling was, dat Loodje met zijn grappige verhalen dadelijk beslag op haar legde, want het afscheid was Elsa erg zwaar gevallen. Nooit was ze langer dan enkele dagen zonder haar Moeder geweest en vooral, omdat Vader in Indië was, waren ze steeds geheel op elkaar aangewezen geweest.

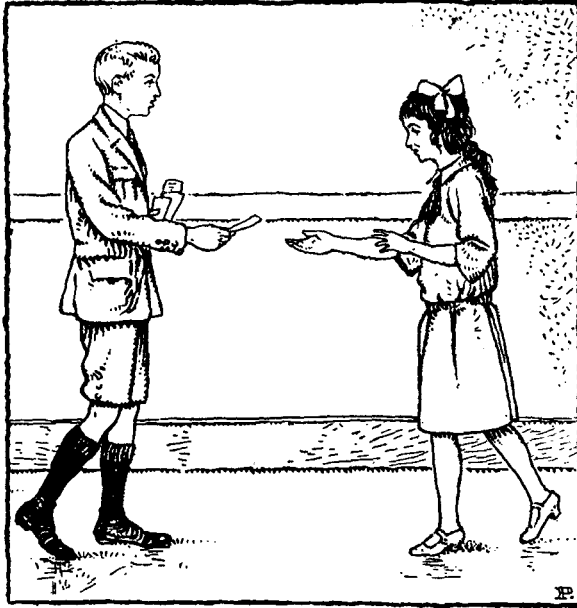
't Was net, of Loodje het merkte, hij had dadelijk verklaard naast Elsa te willen zitten en Elsa moest ook mee als Willy hem naar bed bracht.

Al van den eersten dag af, dat Elsa bij de Van Hovens was, had ze gemerkt, dat Willy, die op school altijd zoo stil en teruggetrokken was, in huis in veel opzichten haar Moeders hulp was. Het was Willy, die telkens aan tafel opstond, om de taak van Stijntje, die toch al veel te doen had, wat te verlichten. 't Was Willy, die altijd toeschoot als Loodje hulp nodig had. 't Was Willy, die allerlei kleinigheden voor haar Moeder uit den weg ruimde. Niet dat ze thuis druk was, Lieske was veel vroolijker, die stoeide met Kees, klom met Henk op de vliering om de kerstboomversieringen te halen en liep om het hardst de zoldertrap met hem op, maar Willy was mevrouw Van Hovens rechterhand.

De eerste dagen wist Elsa nooit wat ze aan Willy had, ze was altijd vriendelijk, maar 't was net, of het niet zoo vlotte. Met Lieske ging ze samen naar bed, en pas als ze

er in lagen, kwam Willy. 's Morgens was Willy al weg als Lieske en zij opstonden. Willy haalde altijd Loodje en kleepte hem aan in de badkamer, dan kon mevrouw Van Hoven nog wat blijven liggen.

't Is vreemd, peinsde Elsa vaak die eerste dagen, Willy helpt altijd iedereen en toch houd ik van Lieske veel meer.

* Elsa was ongeveer een week op Welgelegen, toen de avondpost een langen brief uit Zwitserland bracht. Elsa liep net door de gang, toen Jan met de brieven aankwam, haastig nam ze hem over en vloog er mee naar haar slaapkamer. Een brief van Moeder, acht lange zijdjjes, de eerste uitvoerige tijding. Eindelijk was ze aan de onderteekening, toen vouwde ze hem langzaam dicht. O Moeder! snikte ze ineens, terwijl ze zich op haar bed liet vallen.

Zoo vond Willy haar, toen ze een kwartier later boven kwam. Ze begreep er eerst niets van. Tot haar grooten schrik ontdekte ze Elsa op bed liggende.

„Is er wat?” vroeg ze, „zal ik licht maken?”

„Nee, laat maar, 't is misschien wel kinderachtig, maar ik verlangde in eens zoo naar Moeder,” zei Elsa met een doffe stem.

„Niets kinderachtig,” zei Willy, die naast haar op den rand van 't bed was gaan zitten. „Wij vonden allen, dat je je zoo kranig hield, we begrepen best, dat je je Moeder in allerlei zou missen. Zijn de berichten anders goed?” en Willy sloeg haar armen om Elsa, die nog zacht zat na te snikken.

„Ja, gelukkig wel en Moeder schrijft zoo opgewekt, de temperatuur was goed en de dokter erg tevreden, maar ik begrijp toch best, dat ze 't wel eenzaam vindt. Maar daar schrijft Moeder niets over.”

„Nee,” zei Willy beslist, „dat doen Moeders nooit. Als ze maar niet denkt, dat je je hier ongelukkig voelt.”

„Maar ik ben niet ongelukkig, ik was alleen ineens zoo eenzaam, ik weet zelf niet hoe het kwam.”

„Zullen we afspreken, dat als je 't weer zoo voelt, we dan samen eens praten?” stelde Willy voor.

Verwonderd keek Elsa op. Was dit nu Willy, die ze altijd zoo stil en stug had gevonden? Moeder had toch wel gelijk, je wist nooit dadelijk hoe menschen waren, want dat Willy zoo kon troosten, had ze niet gedacht.

„En dan gaan we nu theedrinken, 't is hier veel te koud. Vader las zoeven in 't weerbericht, dat er ijs wordt verwacht. Ijs in de kerstvacantie, dolletjes.”

„Ja fijn,” zei Elsa nu weer opgemonderd, „rijden jelui allemaal?”

„Ja, alleen Loodje nog niet.”

„Nu even je oogen betten,” zei Willy, „en je haar opkammen,” en toen gingen de meisjes arm in arm naar beneden

V.

KERSTMIS EN IJS.

„Morgen komt juffrouw Fischer,” had Moeder Zondagmiddag aan de koffie gezegd.

„Maandag 20 Dec. begin van het Kerstfeest,” zei Kees.

„Begin van het Kerstfeest?” vroeg Elsa, „wat bedoel je daar nu weer mee?”

„Ja, dat weet je zoo nog niet,” zei Kees, „maar in de Kerstvacantie komt juffrouw Fischer bij ons en als die er is, beginnen we met de voorbereidselen voor 't Kerstfeest. Toen Moeder nog niet getrouwd was, kwam juffrouw Fischer al bij Grootvader en Grootmoeder en daarom is het geen Kerstfeest zonder haar.”

„Is ze aardig?” vroeg Elsa zacht aan Lieske, maar niet zoo zacht, of Kees hoorde het en antwoordde:

„Aardig? Juffrouw Fischer is juffrouw Fischer.”

„Nu, daar wordt Elsa ook niet veel wijzer door,” meende Jan. „Juffrouw Fischer,” ging hij door, „speelt piano met Kees, als die fiedelen wil, met Loodje doet ze spelletjes, met Lieske damt ze, met Willy maakt ze allerlei handwerken en met Vader en Moeder zit ze gezellig te praten.”

„En met mij?” vroeg Henk.

„Met jou? postzegels verzamelen.”

„En met Jan schaakt ze,” ging Lieske voort, onder al-

gemeen gelach, want Jans liefhebberij voor 't schaken was altijd e n dankbaar onderwerp tot plagen. 't Was dan ook opmerkelijk hoe lang en zwijgend Jan voor het schaakbord kon zitten, veel stiller nog dan Vader, die gewoonlijk zijn medespeler was.

„In elk geval,” zei Vader, „verstaat juffrouw Fischer de kunst om voor iedereen wat te zijn en dat kunnen we lang niet allemaal.”

Den volgenden middag uit school thuis komende, maakte Elsa kennis met juffrouw Fischer. Ze had zich al allerlei voorstellingen van haar gemaakt, maar geen beantwoordde aan de eenvoudige, al oudere dame, die zat in den grooten leunstoel voor den haard.

„Ik blijf maar zitten, Elsa,” zei ze met een diepe, warme stem, wier klank Elsa dadelijk prettig aandeed, „ik loop erg slecht,” en onderwijl stak ze het meisje hartelijk haar

hand toe. Elsa was dadelijk verrukt van haar, ze had zoo'n prettige manier van spreken. Ze wist zoo aardig te vertellen van Zwitserland, ze kende het plaatsje, waar Moeder was, ze had trouwens vroeger veel gereisd, zoodat allen vol aandacht zaten te luisteren.

Het was of juffrouw Fischer werkelijk de kerststemming had meegebracht. Had men de dagen te voren nog alleen gehoord over de kerstrapporten, welke die week zouden komen, nu stelde Henk aan tafel voor, met het versieren van het huis te beginnen. De vrije Woensdag werd gebruikt om dennengroen uit het bosch te halen, Klaas sneed hulst en had zelfs eigengekweekte mistletoe, waar de Van Hoventjes erg verrukt over waren.

Alles werd versierd, ze klommen op trappen, om vooral boven de hal met breede slingers te behangen, het heele trappenhuis geurde van de dennentakken. Ook de huiskamer kreeg haar beurt, alles onder leiding van Jan, die er een speciaal talent voor scheen te hebben. Elsa, die anders geen bewonderaarster van Jan was, stond verbaasd hoe hij met goeden smaak alles een feestlijk aanzien wist te geven.

„Doen jelui geen rood vloeï om de lampen?”

„O neen, daar houdt Vader niets van en 't verveelt ook gauw, voor een enkele lamp staat het wel aardig.”

Alleen in de hal werd voor de antieke lantaarn een uitzondering gemaakt en zelfs Vader moest erkennen, dat het een sprookjesachtig licht verspreidde.

„Zoo, zit jij hier te dwepen?” zei Jan, toen Elsa, op de bovenste tree van de trap gezeten, zat te genieten van het mooie gezicht in de hal.

Elsa wilde juist een bits antwoord geven, toen ze zich bedacht, dat dit niet best bij een kerststemming paste en

ze lachte even tot antwoord. Vreemd, dacht ze later, Jan was de eenige waar ze niet zoo goed mee opschoot. Van beneden klonken de fijne tonen van de viool van Kees. Hij oefent zeker voor 't Kerstfeest, dacht ze, en toen liep ze gauw de trappen af naar beneden, dat roode licht had bepaald iets aandoenlijks, vond ze.

't Was de avond voor Kerstmis. Allen zaten in de voorkamer om den open haard, de schemerlampen brandden en de kerstblokken vlamden vroolijk op.

Juffrouw Fischer zat voor de piano, ze liet haar vingers over de toetsen glijden en toen speelde ze het lied van Cornelius van de herders, die in het veld de wacht hielden. Juffrouw Fischer had het met de oudsten ingestudeerd en die stonden ook om haar heen en hun zuivere stemmen klonken gewijd.

Toen gingen allen weer zitten, Loodje bij Moeder op schoot. Dit was elk jaar weer het oogenblik vond Willy, nu was het eerst echt Kerstmis. In den open haard knetterden de houtblokken, en het licht scheen op het oude gezicht van juffrouw Fischer, die elk jaar weer bij hen kwam om het feest te vieren. Ze zag naar Elsa. Zou ze 't niet eenzaam vinden, zoo zonder haar moeder? Toch kranig, dat ze nooit klaagde, ze had de laatste dagen zoo opgewekt meegedaan en nu keek ze zoo aandachtig naar Vader op. Ze kon zich niet indenken, hoe zij zelf zich zou voelen als ze met Kerstmis niet thuis zou zijn. Ik geloof, dat ik, al was ik aan de Noordpool, naar huis kwam, en toen hoorde ze Vaders stem en 't was net, of zij anders klonk dan gewoonlijk.

„En het geschiedde in dien tijd, dat er een gebod van Keizer Augustus uitging, dat de geheele wereld zou beschreven worden.”

Ze waren zoo bekend, de woorden, die Vader las, dat Willy ze haast van buiten kende. Zoo vaak had Vader, toen ze klein waren, de geschiedenis zoo verteld, dat ze allen haar begrijpen konden, maar nu las Vader altijd het verhaal uit den Bijbel.

„En de herders keerden weder en prezen en loofden God over alles, wat zij gezien hadden, gelijk tot hen gezegd was.”

Toen sloot Vader den Bijbel en legde hem naast zich. Allen keken stil voor zich, 't was, alsof niemand de stemming van 't oogenblik wilde verbreken.

Toen klonk het hooge stemmetje van Loodje: „Juffrouw Fischer heeft daar ook van verteld vanmiddag, en ik zag Moeder den kerstboom versieren.”

„Ja,” zei Vader, „en nu branden de kaarsjes en zal Kees nog eens voor ons spelen.”

Juffrouw Fischer stond op, zacht sloeg ze enkele noten aan voor Kees, die zijn viool stemde en toen klonk een mooie sonate van Bach door de kamers. Elsa zat stil voor zich uit te kijken, wat speelde Kees toch prachtig en vooral nu juffrouw Fischer hem begeleidde.

Zij zelf had het ook al een paar keer gedaan. „Je moet eens met Kees spelen,” had juffrouw Fischer gezegd, „'t is zonde, dat je niet meer studeert, je hebt een uitstekenden aanslag en als je wat meer je best deed, zou je 't heusch een heel eind kunnen brengen.”

„Meent u 't heusch?” zei Elsa, die veel van muziek hield.

„Ik weet het,” zei juffrouw Fischer, „maar er hoort volharding toe en of dat wel op je lijstje staat, Elsa. Ik denk zoo vaak aan den man met het ééne talent, dat hij in den zweetdoek wegborg. Daar lijken we allemaal op onze beurt op, en toch, God geeft ons onze gaven, om er mee te woekeren en dat geldt niet alleen van de gaven van ons hart, maar ook van onze andere talenten.”

Onwillekeurig moest Elsa aan dit gesprek denken. Als ze eens zóó kon spelen als juffrouw Fischer!

De laatste tonen van de viool stierven weg. Mevrouw Van Hoven was opgestaan. Ieder jaar lag er onder den kerstboom een kleine verrassing voor elk. Nu eens was het een kleine tekst, dan weer een boekenlegger. Moeder, die veel talent voor teekenen had, wist ieder keer weer iets te verzinnen, steeds voor elk iets persoonlijks aan te brengen.

Ik heb het altijd een aardige gewoonte gevonden, dat een vereeniging een eigen motto heeft, maar als je zoo'n kleinen kring hebt, heb ik liever een woord voor ieder persoonlijk. Maar dit keer kwamen niet dadelijk de kleine pakjes. Neen, Moeder hield twee aardige houten bakjes, in bonte kleuren beschilderd, in de hand. Ze reikte juffrouw Fischer en Willy elk één over en ging toen twee andere halen. De bakjes waren gevuld met allerhande soorten noten en roode appels, terwijl een manderijntje in het midden lag. Bovenop was een takje edelweiss gelegd.

„Het is een groet van Elsa's Moeder, die in gedachten bij ons Kerstfeest is,” zei mevrouw Van Hoven. „Ze heeft de bakjes en de bloemen aan mevrouw Van Eversberg gestuurd en die zond ze me vanmiddag.” Ieder bekeek zijn geschenk en uitte zijn bewondering. Elsa had tranen in de oogen gekregen, toen ze het hare in de hand hield; tusschen de vruchten lag een brief. „Die goede Moeja,” dacht ze, maar toen veegde ze gauw haar tranen af. Zelfs tranen van blijdschap waren vanavond niet op haar plaats.

Toen kwam de verrassing van mevrouw Van Hoven. Elsa had een kleinen tekst: op een donkeren afgrond slingerden zich allerlei alpenbloemen, blauwe gentianen en edelweiss en in duidelijke letters stond er: „Maar ik ben niet alleen, want de Vader is met mij.” Terwijl allen hun tekst be-

keken, nam Elsa zich voor vaak aan dit woord als een troostwoord te denken.

Het was een paar dagen na Kerstmis, dat Henk 's morgens wakker werd en tot de overtuiging kwam, dat het buiten vroom, dat het kraakte.

„Het is vinnig koud, geloof ik,” zei hij tot Kees, die juist uit zijn bed was gestapt.

„Goed weer voor iemand, die een warm pak aan heeft, zooals de ijsbeer zei, toen hij leerde schaatsenrijden,” lachte Kees met een aanhaling uit Pickwick. Hij hield veel van Dickens en Sam Weller's gezegden haalde hij bij voorkeur aan.

„Nu, dan kom ik ook,” zei Henk, „'k heb Loodje beloofd al vroeg te gaan kijken, of hij met zijn sleetje op het ijs mocht.”

„Jog, wees voorzichtig, zoo gauw gaat het niet, de vaart is diep moet je rekenen.”

„Jawel, maar 't is nu al drie dagen, dat het aan één stuk vriest. Vader zei gisteravond zelf: Dit stille vriesweer geeft balken onder 't ijs.”

„Nu, we zullen, als je even wacht, samen gaan.”

Een kwartier later liepen ze, hun kragen in de hoogte, door den tuin. 't Was vinnig koud. Henk blies zich in zijn handen om er eenige warmte in te krijgen. Bij de vaart aangekomen, zagen ze al dadelijk, dat het ijs er stevig uitzag. 't Was van dat mooie, gezonde ijs met hier en daar witte bellen er in. Henk nam een steen en gooide hem met een forschen zwaai op het ijsvlak, dat zelfs geen barstje vertoonde. Hij nam een lat, die bij 't boothuis stond en sloeg met kracht op het ijs.

„Nu, ik waag het,” zei hij, „als dit ijs niet houdt dan houdt er niets,” en hij gleed met een lange glij over 't ijs.

Kees hem achterna. 't Ijs kraakte nergens. 't Was bepaald heel sterk.

„Laten we eens de ijsberichten kijken,” zei Henk, „misschien staat er wel iets in 't ochtendblad. Gisteravond las ik dat er overal in Friesland gereden werd en dat op alle plaatsen de ijsbanen geopend waren.”

„Misschien kunnen we straks wel even samen gaan kijken, hoe het lijkt,”

maar op 'tzelfde oogenblik hoorden ze 't eigenaardige krassen

van schaatsen op 't ijs: 't was de oudste zoon van Gerritsen.

„Hoe is het ijs?” vroegen ze beiden tegelijk.

„Pracht-ijs en alles ligt dicht, ik ben tot den tweeden plas geweest, maar 't lijkt wel één glatte spiegel.”

„En vertrouwd?”

„Ja, overal, ik zag ook nergens een wak, je moet rekenen, 't heeft weinig gewaaid; de ijsvereeniging was overal bezig de banen af te zetten. Ze beweren, dat je tot aan de rivier kunt rijden. Nu, ik ga naar huis,” zei de jongen, „Vader

weet niet eens, dat ik weg ben," en met breede slagen ging hij tot het volgende vlondertje, waar het erf van Gerritsen begon.

Aan 't ontbijt was het een heele drukte.

„Laten we dadelijk een tocht maken," stelden de jongens voor, „morgen dooit het misschien."

„En Loodje dan?" vroeg Moeder, die zelf in haar hart ergen lust had mee te gaan.

„Die blijft bij mij," zei juffrouw Fischer.

„Na de koffie kan hij dan met Stijntje gaan glijden en let ik wel op het eten, want op het ijs waag ik me niet meer."

Nu, iedereen had wel ergen zin in een grooten tocht, de schaatsen waren al lang geslepen, de braam hadden ze op de kleine ijsbaantjes er al afgereden en nu zouden ze den eersten grooten tocht van dezen winter ondernemen. Klokslag tien reden ze weg. Jan voorop, dan Vader en Moeder en de beide jongens volgden met de drie meisjes.

„Laten we aan den stok gaan," stelde Kees voor, „dat rijdt altijd vlug op en vermoeit niet, bij de plassen vragen we dan of Jan voorrijdt."

In regelmatige slagen ging het voort, Vader en Moeder schoten ze al gauw voorbij, die reden kalm, met mooie bewegingen, maar lang niet zoo vlug.

„Niet te hard van stal gaan," riep Vader hun na, toen ze met luide uitroepen voorbijreden, „denk er aan dat we nog een paar uur voor den boeg hebben."

Bij de plassen haalden ze Jan in, die nu voor aan den stok ging rijden. 't Was lekker winterweer, er waren al heel wat menschen op het ijs, vrouwen met oorijzers, mannen in ijscostuum, alles reed door elkaar. Jongens, die voorover gebogen met hun neuzen de baan schenen te vegen,

terwijl ze met veel armbewegingen probeerden harder vooruit te komen en jonge paren keurig gekleed, die in sierlijke slagen over 't ijs gleden. Op een kleine zijbaan waren eenige heeren bezig met kunstrijden. „Je zou haast denken in Zwitserland te zijn,” zei mevrouw Van Hoven, terwijl ze bleef staan kijken. „Die twee rijden wel bijzonder mooi.” Het waren twee heeren, die in kunstige bochten zich om elkaar bewogen en dan in eens op de punt van hun schaats in 't rond draaiden om plotseling weer plat op hun ijsers staande, weg te rijden.

„Dat kun je toch geen schaatsen rijden meer noemen,” meende mijnheer Van Hoven, „dat is kunstig, maar heeft toch eigenlijk niets van ons Hollandsche rijden.”

Ze waren nu tot den overstap, die aan 't eind van den eersten plas was, genaderd. Hier stonden de kinderen hen al op te wachten.

„Zou u nu niet liever voorrijden, Vader, u kent hier den weg beter dan wij.”

„Laten wij dan ook in paren rijden,” stelde Henk voor, terwijl hij Willy, van achteren naderende, al rijdende voortduwde.

Elsa, die even achtergebleven was, omdat haar schaats in het stroo bij den overstap wat los was gegaan, zag de anderen wegrijden en Jan op haar wachten.

„Nu wij dan eens samen,” zei ze, maar ze voelde toch even een beklemming, met Jan was ze nooit zoo erg op haar gemak. Maar Jan liet niet merken, dat hij haar verlegenheid opmerkte, hij praatte gewoon over alles, wat ze voorbijkwamen. „Dwaas, dat we hier over eenige maanden weer zeilen en zoo anders ziet het er dan uit, dat ik alleen aan de kerktorens herken, waar we zijn. Kijk, daar ligt Nigtebosch met dien stompen toren en die spitse, meer naar

rechts, moet Neerbosch zijn." Elsa volgde de richting van zijn hand „en dan ligt daar Meerdam," zei ze, „daar ben ik eens met Moeder geweest, er woont een nichtje van ons en ik herinner me, dat we toen langs de plassen reden."

„Je Moeder zal nu ook veel wintersport zien," zei Jan. „Een van de jongens van mijn klas is ook gaan skieën, hij schreef dat er in jaren niet zoo veel sneeuw gevallen was."

„Moeder zal er anders niet veel van zien, ze ligt nog steeds en als ze weer op mag, zal de sneeuwtijd wel voorbij zijn," Elsa zei het zoo opgewekt mogelijk, maar er was toch een verdrietige klank in haar stem.

„Als ze dan weer heelemaal beter is, kan ze hier volgend jaar rijden, er gaat toch niets boven ijs en een Hollandsch landschap.”

„Kijk, daar heb je een ijsschuit,” zei Jan.

„En daar zijn de anderen ook,” ze waren nu genaderd aan het kleine cafétje, waar in den zomer de booten aanlegden, maar waar het nu wemelde van schaatsenrijders, die zich onhandig op den wal bewogen. Alles scharrelde er heen en weer, er heerschte een opgewekte stemming en Mevrouw Van Hoven beweerde, dat je nooit lekkerder chocola dronk dan op het ijs. Nadat ze hun boterhammen hadden opgegeten, werd de terugtocht ondernomen. Alles liep zonder ongelukken af, de reservebanden en zelfs het reserve paar schaatsen behoefden geen dienst te doen en tegen vijven kwamen allen met vuurroode wangen en enormen honger thuis, waar juffrouw Fischer met Loodje en prikkebeen bij den haard zaten.

„Juffrouw Fischer, wat schaft de pot?” zei Kees bij 't binnenkomen.

„Zuurkool met spek en pannekoecken toe,” antwoordde deze vroolijk.

„Fijn, jongens, dan gauw aan tafel,” zei Vader en weldra liet ieder het zich smaken en aan de thee zaten ze rozig in hun stoelen en juffrouw Fischer las op aller verzoek voor van de glijpartij van Pickwick en 't schaatsenrijden van Winkle.

Veel vroeger dan anders kroop ieder onder de wol, vol verwachting van de ijspret van den volgenden dag en dankbaar voor den tocht, die achter den rug was.

VI.

EEN AARDIG PLAN.

Fluitende kwam Henk uit den tuin, hij had zoeven den postbode op zijn fiets zien voorbijrijden en wilde even zijn dagelijksch werk: de post voor Vader uit te zoeken en op te zenden, in orde maken. 't Zou dit keer niet veel zijn, Vader kwam straks thuis, dus had hij de poststukken alleen even op de studeerkamer te brengen.

„Een brief voor Wil,” zei hij verwonderd, „dat gebeurt ook niet veel,” en hij legde hem naast haar bord op de ontbijttafel.

Henk en Willy waren onafscheidelijke vrienden, altijd en overal nam hij haar partij op, hij hielp haar met haar wiskunde-sommen, maar wederkeerig had Willy vaak een scheur voor Henk gestopt, had zij hem al menig keer geholpen, wanneer hij door z'n onbezonnenheid in moeilijkheden was geraakt.

„Een brief voor mij?” zei Willy blij verrast, toen ze met Loodje beneden kwam.

„Ja,” vroeg Henk, die in de eetkamer zijn lessen zat na te kijken, „wie woont er eigenlijk in de Leeghwaterstraat?”

„Van juffrouw Beerends natuurlijk.” Voorzichtig scheurde Willy 't couvert open en voor 't open raam staande las ze langzaam en aandachtig.

„Stel je voor, Henk,” zei ze terwijl ze den brief opvouwde, „juffrouw Beerends wil met een paar meisjes naaien voor haar crêches en nu mag ik enkele meisjes opzoeken, die lust hebben om op Woensdagmiddagen bij haar te komen naaien.”

„Mag je dan ook eens op de kinderen passen?”

„Wel neen,” lachte Willy, „maar we mogen met juffrouw Beerends alles eens bekijken. Ik had gedacht, dat Elsa en Lieske ook wel mee konden doen en misschien Marie Willers.” Willy hield het slot van dit gesprek voor zich zelf alleen, want Henk zat met zijn ooren dicht zijn lessen na te zien.

Het plan van juffrouw Beerends werd door de Van Hoventjes met enthousiasme ontvangen.

„Eenig zulke pieter-peuterige kleertjes te mogen maken. Ik zou graag een flanelletje nemen, de juffrouw zei laatst dat ik den flanelsteek zoo goed kende,” vertelde Lieske, die geen heldin in 't naaien was.

„En ik een mutsje en manteltje haken,” opperde Elsa, „Moeder heeft me een snoezig modelletje geleerd van rose en witte wol.”

Maar 't kwam wel een beetje anders uit, van snoezige manteltjes was geen sprake, want zooals juffrouw Beerends vertelde, toen ze op dien afgesproken Woensdagmiddag kwamen, het moest heel eenvoudig kindergoed zijn.

Ze zaten met zijn vijven in de woonkamer van juffrouw Beerends, waar op tafel reeds allerlei stapeltjes goed lagen geknipt en gedeeltelijk genaaid.

„Zooals jelui wel weet,” vertelde juffrouw Beerends, „brengen natuurlijk alleen Moeders, die zelf haar brood moeten verdienen, haar kleintjes naar de crèches. De kindertjes krijgen daar een fleschje, ze worden verdroogd, de kleintjes worden er dikwijls gebaad en daarvoor betalen die Moeders elke week een kleinigheid, dikwijls maar enkele stuivers. En dan gebeurt het vaak, dat de kleertjes zoo kapot zijn, dat ze haast niet meer gewasschen kunnen worden. Je begrijpt, die moeders hebben vaak andere kinderen, ze zijn ook dikwijls moe na zoo'n heelen dag

werken en nu heb ik gedacht, dat jelui me wel eens konden helpen. Ik ken zooveel gezinnen, die als er een kleintje in de wieg ligt, niets hebben om het aan te trekken, wat zou het nu prettig zijn als ik kon zeggen: kijk eens, deze kleertjes zijn gemaakt door meisjes in haar vrijen tijd. Dan geef ik zoo'n pakje, drie stuks van elk, en 't kindje kan altijd lekker frisch gekleed in zijn wiegje liggen. Nu moet je eens zien," ging juffrouw Beerends voort, „hier heb je de flanelletjes, die wou Lieske graag voor haar rekening nemen, dit zijn de hemdjes, daaraan kunnen Willy en Marie beginnen en als Elsa nu eens de wollen luiers omhaakt."

Weldra zaten allen druk te naaien en vroegen natuurlijk honderd uit.

„Wie betaalt dit nu allemaal?" vroeg Marie Willers.

De juffrouw aarzelde even; toen zei ze:

„Misschien is het wel goed, dat ik daar ook eens van vertel. Ik kom veel in de wijken waar menschen wonen die met weinig geld rond moeten komen, daar kom ik om te zien, of de zuigelingen, die vroeger in de crèches waren, goed verzorgd worden, dan ga ik na, of er kinderen naar de vacantiëkolonies moeten en ook kom ik er voor de tuberculose-bestrijding."

„Hebt u dat allemaal geleerd?" vroeg Elsa.

„Ja, ik heb vroeger mijn diploma als pleegzuster gehaald, maar toen waren er thuis omstandigheden, dat ik voelde, dat het mijn plicht was thuis te blijven en later ben ik nooit meer pleegzuster geworden. Maar het helpt me bij het werk, dat ik nu doe. Jelui begrijpt dus, dat ik in vele gezinnen kom," ging juffrouw Beerends voort. „Dan zie ik niet alleen veel armoede, maar ik merk ook, dat de menschen nooit meer naar de kerk gaan, niets weten van de ontfermende liefde van den Heere Jezus. Arm zijn is heel

moelijk, maar niets weten van Gods liefde voor Zijn menschenkinderen, dat is veel erger. Als ik er met hen over sprak, zeiden ze, we komen er niet toe naar de kerk te gaan, we hebben ook geen Zondagsche kleeven, dat zeiden de Moeders meestal.

Nu was er een wijkgebouw in de buurt, waar ik veel werkte. Eens in de week hield de dominee daar bijbelbespreking. Ik vroeg hem, of ik ook eens zijn lokaal mocht gebruiken, en Dinsdagavond ga ik er heen en lees uit den Bijbel, dan zingen we en we spreken over wat we lezen. Eerst ging het niet zoo best, er kwamen maar enkelen. Nu zit het zaaltje elke week vol en veel ouders hebben hun kinderen naar de jeugdkerk gebracht. 't Is wel een lang verhaal," zei juffrouw Beerends, „maar nu komt het eind. Het lokaal, waar ik samenkwam, wordt beheerd door iemand, die veel voor andere menschen doet, en eens vroeg hij mij, net als Marie zoeven, wie de kosten van mijn werk betaalde. Toen hij hoorde, dat het me dikwijls moeilijk viel aan geld te komen, heeft hij een som gelds voor me bijeengebracht, zoodat ik nu steeds, als ik iets noodig heb, geld heb om het te koopen. En dat is goed, want het werk breidt zich uit, nu weer een meisjeskrans!"

„Een meisjeskrans," lachte Lieske.

„Ja, hoe noem jij het dan?" vroeg juffrouw Beerends lachend.

Veel te gauw sloeg de klok halfvier.

„Nu opbergen, meisjes. Want ik moet nog uit, naar een oud vrouwtje, dat al sinds jaren niet meer lezen kan, doordat haar oogen zoo slecht zijn geworden. Ik lees haar nu voor uit haar Bijbel en ik speel op haar orgel bekende psalmen. 't Is net, of ik naar de kerk ben geweest zei ze laatst, toen ik weg ging."

Willy had aandachtig naar alles geluisterd, ze had al zoo dikwijls er over nagedacht — ze was nu vijftien en een half — wat ze moest worden later. Zooals juffrouw Beerends, dacht ze, vertellen van onzen Heiland, dat Hij ons liefheeft, ook al heb je het vaak moeilijk. „Maar hoe zou je dat worden?”

„Wil, wat ben je stil,” zei Elsa op weg naar huis. Ze liep met Lieske gearmd en samen hadden ze het druk over juffrouw Beerends. Willy had er zwijgend naast geloopt. „Vond je het niet gezellig?”

„O ja, echt prettig, maar de juffrouw vertelde zooveel, waar ik nog eens over denken moet.”

Een paar dagen later sprak ze er met Moeder over, het was na het theeuur. Lieske en Elsa waren naar bed en de jongens werkten boven op de studeerkamer bij Vader.

„Moeder,” begon ze, terwijl ze een kleur kreeg, „zoo iets als juffrouw Beerends, zou ik dat niet kunnen worden? De jongens weten alle drie precies, wat ze willen studeeren en ik wist nooit, wat ik het liefst zou zijn.”

Moeder keek nadenkend voor zich uit. Willy's vraag verraste haar.

„Als je werkelijk denkt, dat je daar je roeping zult vinden, kun je zeker die richting uit gaan. Je moet alleen wel bedenken, dat je veel verdriet en veel moeilijkheden zult zien en dat je lang niet altijd kunt helpen. Maar je kunt er spreken over wat ons het hoogst is in dit leven, Gods liefde voor zondaren en dat maakt het werk zoo heel mooi en rijk. En nu je opleiding er voor, ik wil er wel eens met juffrouw Beerends over spreken, voorloopig moet je toch beginnen met deze school af te loopen; dan denk ik, dat je het beste een paar jaar naar een huishoudschool zou kunnen gaan en dan in een Diaconessenhuis. „Maar dat is nog toekomstmuziek,” ging Moeder voort, „misschien is

het beter over die plannen nog niet te veel te spreken, en te doen wat je hand vindt om te doen.”

Ja, dat dacht Willy ook wel dat het beste was. Ze bleef eerst een poosje stil voor zich uitstaren, toen zei ze: „Laten we er met niemand over spreken, behalve natuurlijk met Vader, maar 't is zoo prettig als je weet, welk werk je zou willen kiezen. Ik denk, dat het schoolwerk me dan ook makkelijker zal vallen, als ik weet, wat er later zal volgen.” En Moeder knikte van over haar stopwerk haar oudste meisje eens hartelijk toe.

VII.

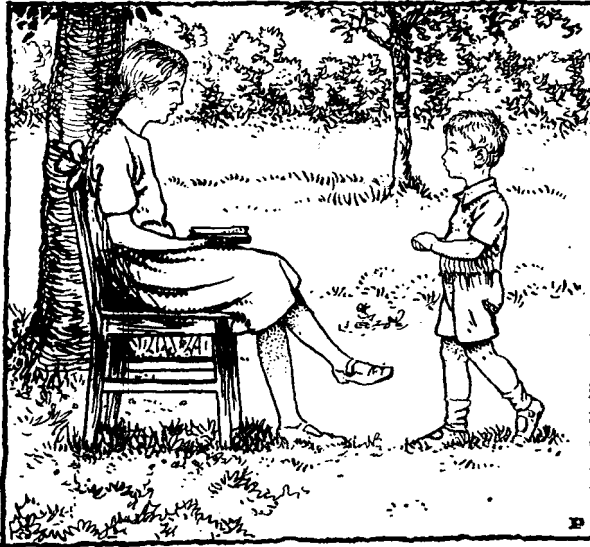
DE BELOFTE.

Een ooievaar trad op den deel
Gewichtig met zijn stok,
De merel was in zwart fluweel,
De zwaluw kwam in rok.
Toen keken, daar 't zoo prachtig was, —
en Holland is de bruid,
de madeliefjes in het gras
haar gouden oogjes uit.

Onder den bloeienden pereboom zat Willy te leeren, 't leek net als hier op Welgelegen. 's Morgens zat de merel in zijn zwarte veerenpak in den hoogen olm, de ooievaar, die bij Gerritsen in 't weiland zijn nest had, op den hoogen paal waar bovenop het wagenrad rustte, vloog heen en weer; met zijn slanke lijf, de pooten recht naar achteren, kwam hij telkens weer terug, zeker met voedsel voor de kleine

ooievaren, wier kopjes Willy telkens over den rand van 't nest zag. En in den tuin op het grasveld stond het wit van de madeliefjes met hun gouden oogjes. Ja, 't was lente na een langen winter, want het was telkens weer koud geweest, al hadden ze na de ijsperiode in de kerstvacantie niet meer kunnen schaatsenrijden.

Daar hoorde Willy gekners op het kiezel. Willy keek

niet op. 't Was zeker Loodje, die met een „rassing” kwam, zooals hij het noemde als hij iets heel moois gevonden had.

Daar was hij bij haar. Zijn handen had hij voorzichtig op elkaar gevouwen. „Kijk eens,” zei hij, „een mooi beest, maar 't kriebelt wel.” Loodje was altijd heel bang geweest voor beesten en Moeder, geholpen door de kinderen, had alles gedaan om het hem af te leren. En nu kwam hij zoo kordaat op zijn dikke beentjes aan met zijn nieuwe vondst.

Voorzichtig gluurde Willy tusschen de kleine vuile handjes.

„k Zie niets,” zei ze toen.

Het kiertje werd iets grooter, ja, nu zag ze iets bewegen.

„O, een Lieve Heers beestje!”

„Heet hij zoo?” vroeg Loodje en deed zijn handjes van elkaar en 't kleine torretje, toen hij zijn donkere gevangenis zag opengaan en 't warme zonlicht voelde, ontplooidde zijn vleugels en vloog weg.

„Hè,” zei Loodje en het trilde om zijn mondje.

„t Is niets,” zei Willy, terwijl ze hem op zijn blonde hoofdje kuste, „het beestje is veel liever bij de mooie bloemen, hij gaat nu alles bekijken, de boomen en de bloemen. Kom, nu moet Willy leeren, ga jij nu madeliefjes plukken voor Moeder, dan zetten we die straks in een vaasje,” en Wil stak haar vingers in haar ooren en begon weer met haar: de bruijom was de lentezon en Holland is de bruid.

Maar 't duurde niet lang, daar was Loodje weer, hij had zijn oude witte schaaap, waar hij zooveel van hield, zijn lieve nenne, in den arm.

„Nenne is jarig,” zei hij ernstig. De vorige week was Lieske jarig geweest, dat was Loodje zeker goed bevallen.

„Zoo,” ging Willy ernstig hierop in, „is Nenne jarig, dan moeten we feest vieren. In het bootehuis,” stelde Willy voor, „dan mag niemand binnenkomen, voordat alles klaar is.”

„Elsa ook,” vond Loodje, die een innige vriendschap met Elsa gesloten had.

„Dan gaat Loodje Elsa halen en den stoel van Nenne.”

„Waarom?” vroeg Willy, „er zijn wel banken in de schuur.”

„Stoel versieren,” zei Loodje kort.

„Ja natuurlijk, net als bij Lieske, eerst den stoel versieren en dan taarten bakken met kaarsjes.”

„Nenne honderd jaar,” stelde Loodje voor.

„Neen, dat is veel te oud,” meende Willy, „vijf jaar, want toen Loodje een jaar was kwam Nenne. Dan nemen we vijf kerstboomkaarsjes. Ga jij nu eerst taarten bakken, dan leer ik verder.”

Langen tijd bleef het stil en Willy constateerde juist met blijdschap, dat ze vier coupletten vlot kende, toen Loodje zuchtend en blazend uit den zandhoop kwam, op een plankje een groote, in een bloempot gebakken zandtaart torsend.

„Prachtig,” vond Willy, „nu een krans van madeliefjes en een paardebloem in 't midden. Kijk zóó,” en Willy pikte voorzichtig de bloemen met hun steeltjes in 't zand. Een heele rij zandtaarten werd zoo versierd.

Daar kwam moeder in den tuin.

„Komen jelui ontbijten?” riep ze hun toe. Maar Loodje rende haar al tegemoet en trok haar aan haar hand voort, naar de prachtige taarten, die met gele en witte versieringen op een paar plankjes stonden.

„Voor Nenne's verjaardag,” kondigde Loodje aan. „Vanmiddag feest in de schuur met Elsa en Willy. We gaan Nenne's stoel versieren en niemand mag binnenkomen.”

„'t Wordt dus een groot feest, dat merk ik wel, jammer dat ik niet kan komen, want ik moet vanmiddag uit.”

„Ik ook,” zei Willy, „dat ik daar niet aan gedacht heb, ik zou met juffrouw Beerends meegaan.”

„Gelukkig dat ik Nenne's feest kan meevieren,” zei Elsa, die 't laatste gedeelte van 't gesprek had gehoord. Ze had met Lieske onder den kastanje zitten werken en kwam nu naar de anderen toe.

„Nu, dat is afgesproken, dan vieren Elsa en Lieske den verjaardag van Nenne, ik heb nog wat koekjes en een glas

limonade voor ieder," zei Moeder, terwijl ze met z'n allen naar binnen gingen voor het ontbijt.

Aan de koffietafel was 't een heel rumoer, iedereen had plannen voor den vrijen Woensdagmiddag en mevrouw Van Hoven, die toch al haastig was, omdat ze met den trein mee moest, kwam tijd te kort om alle vragen te beantwoorden. Bovendien hadden Lieske en Elsa op school een uitnodiging gekregen, om bij Freddy van Laer te gaan spelen. Lieske had dollen zin; de Van Laer's woonden op een groot buiten met tennisbanen en een croquetveld, ze hadden een ezelwagen en allerlei dat Lieske buitengewoon begeerlijk leek. Maar Elsa had dadelijk gezegd, dat ze dien middag niet kon, omdat ze al een afspraak had. Hierover hadden de meisjes op weg naar huis een formeele kibbel-partij gehad.

„Ik vind het meer dan dwaas," zei Lieske, „omdat je 't Loodje beloofd had, zou je vanmiddag niet uit kunnen gaan. Hij is het misschien al heelemaal vergeten als je thuis komt en als je hem zegt, dat je morgen met hem zult spelen, vindt hij 't natuurlijk goed."

Maar Elsa was niet over te halen. „Ik zou niets geen plezier hebben als ik wist, dat ik Loodje in den steek had gelaten," en verder wilde ze over de kwestie niet spreken.

Aan de koffietafel begon Lieske weer er over. Ze was zoo gewend om met Elsa uit te gaan, dat het haar niets gezellig leek alleen te gaan en dan, als Elsa mee ging, zou het gevoel, dat het niet heelemaal in den haak was, als ze haar belofte niet hield, wel minder worden.

„Och, laat Stijntje toch op Loodje passen, dat gebeurt wel meer als Moeder uit is. 't Is juist zoo fijn bij de Van Laers."

„We hebben het toch beloofd," zei Elsa wat knorrig, omdat haar buurvrouw zoo aandrong.

„Beloofd, beloofd, wat weet Loodje daar nu van, zeg dat hij met Stijntje de limonade mag drinken en dat wij na het eten Nenne zullen komen feliciteeren.”

Maar Elsa liet zich niet overhalen dien middag uit te gaan, en Lieske trok dus alleen naar de Van Laers in haar fleurige zomerjurk, maar met niets geen fleurigen trek op haar blozend gezichtje en zonder eenige notitie te nemen van Elsa, die met Loodje op het grasveld madeliefjes plukte voor Nenne's stoel.

Elsa had het eigenlijk niet opgemerkt, ze was veel te veel in haar spel verdiept, want Loodje was er echt in en liep bedrijvig heen en weer en leek in zijn paars linnen zomerpakje, de dikke mollige beentjes in halve kousjes, wel een plaatje. Het begon er werkelijk feestelijk uit te zien in 't boothuis, de tafel was gedekt, met een oud serre-kleedje, naast elk bordje van 't poppeservies lag een krans made-liefjes en daar naast een glaasje „minade”, roode minade, zooals Loodje zei, terwijl hij met zijn tongetje langs zijn lippen ging. In een zwart trommeltje met gouden sterretjes waren de kaakjes, die Moeder als bijdrage voor het feest had gegeven.

Na de koffie had Elsa even 't gevoel gehad, of het misschien overdreven was, dat ze niet uitgegaan was, maar nu ze 't gelukkige gezichtje van Loodje zag, die zoo ernstig bezig was Nenne een servetje om te binden, „want anders zou Nenne misschien morsen op zijn Zondagsche jurk”, legde Loodje uit, Nenne met zijn vuil, afgesleten krullend vachtje en als ze dan bedacht hoe bitter teleurgesteld hij geweest zou zijn, kreeg ze toch het prettige gevoel, dat ze goed had gehandeld.

't Was doodstil in huis, 't leek wel of het uitgestorven was, alleen klonk uit de keuken zoo nu en dan het

rammelen van borden en schalen. Daar kwam Jan den tuin door, hij was bezig geweest in zijn donkere kamer kieken te ontwikkelen en moest iets uit het boothuis halen.

„Ben je alleen met Loodje thuis?” vroeg hij verwonderd, „waar is Lieske?”

„Lieske speelt bij de Van Laers en Loodje en ik hebben Nenne's verjaardag gevierd en nu zitten we op 't grasveld uit te rusten.”

Jan vroeg niet verder, hij begreep wel, dat er iets niet in orde was.

„Ik wou anders vragen, of, als het feest afgelopen is, de jarige Nenne en zijn vrienden lust hadden een eind te gaan roeien, 't is prachtig op 't water en we hebben nog wel een uur voor 't eten.”

't Voorstel werd natuurlijk aangenomen. Voor Loodje had nu 't feest lang genoeg geduurd, en hij vond zitten in een boot een groot plezier.

„Laten we dan eerst opruimen en Stijntje zeggen dat we uitgaan.” Gezegd, gedaan en een kwartier later zaten ze met z'n drieën in de boot, Jan aan de riemen, Elsa en Loodje aan 't roer.

„'t Zou wel beter zijn, dat Loodje alleen achter in de boot zat,” vond Jan, „nu is 't zoo slecht verdeeld,” maar dat leek Elsa veel te gevaarlijk. 't Was een heerlijk tochtje, ze gingen door de vaart, waar de dotterbloemen gele lijnen vormden langs het water, waar de vogels telkens kwetterend opvlogen en de kieviet angstig rondfladderde, even dalend en dan weer opstijgend.

„Kijk,” zei Jan, „een leeuwerik.” Hoog in de lucht stond hij, je kon alleen een heel klein zwart puntje zien.

Elsa genoot, ze liet haar eene hand in 't water glijden,

zoodat het tegen haar pols op spatte. Loodje zat met Nenne in zijn arm innig vergenoegd te kijken en maakte telkens opmerkingen, die de anderen aan 't lachen brachten. Veel te gauw was het tijd om te keeren, want ze hadden alle drie nog wel uren op het water willen blijven.

Na tafel stelde Vader voor om met zijn beide jongste dochters een eind om te loopen. Elk aan een arm stapten ze gezellig pratend voort. Vader vertelde allerlei grappige verhalen, over wat hij in den trein had gehoord en gezien. Als je veel tusschen de wielen bent, merk je heel wat op, zei Vader. Ongemerkt kwam het gesprek op zijn jeugd. Hij vertelde graag van dien tijd, want Vader had in een kleine stad het gymnasium bezocht en was altijd vol anecdotes uit dien tijd. „Zooals jij vanmiddag met Jan, heb ik ook heel wat keeren geroeid,” zei hij, zich tot Elsa wendend.

„Hieldt u veel van roeien, Vader?” vroeg Lieske.

„Ja, 'k heb altijd van 't water gehouden. Zwemmen,

roeien, zeilen, we waren soms den halven dag op 't water. Ik herinner me anders een keer, dat ik zou roeien en 't niet deed en dat heeft zoo'n indruk gemaakt, dat ik me dat beter herinner dan de prettigste roeipartijen."

„Toe, vertel u eens er van, Vader," drong Lieske, die veel van verhalen hield.

„Ik zal misschien zestien jaar geweest zijn," begon Vader, „mijn oudste zuster, tante Betty, die in Haarlem woont, had een kostschoolvriendin te logeeren en we maakten een afspraak, dat we dien middag samen zouden gaan roeien. Tante Betty hield ook erg veel van roeien, maar 't was veel te vermoeiend voor de beide meisjes om alleen te gaan. Het was bij ons de gewoonte om een roeibootje aan de vaart te huren, de turfschippers, die er lagen om te lossen, stonden ze graag voor enkele dubbeltjes een heelen middag af. Gewoonlijk ging je dan tot de tweede klap, daar werd rechts een zijvaart ingegaan en die bracht je naar de plassen, waar 't heerlijk was om te drijven en allerlei waterplanten te plukken.

't Was alles afgesproken aan 't ontbijt, maar 's morgens op school stelde de plantkunde-leeraar voor dien middag een tocht te maken. Ik had vroeger dezelfde liefhebberij als Jan. 'k Was dol op verzamelen. 't Kwam zelden voor dat zoo'n tocht ondernomen werd — ik bezweek voor de verleiding . . . en belofde mee te gaan.

Aan de koffie was 't eerst een heele teleurstelling. „Je hadt zoo stellig beloofd met ons te gaan," zei tante Betty verontwaardigd.

„Nu, dan zal ik meegaan," zei mijn Vader, die een fameus roeier was, maar het de laatste jaren nooit deed, omdat zijn gezicht slechter was geworden en hij niet goed meer afstanden juist kon schatten. Ik wist dit en . . . ging op

den afgesproken tijd met mijn klas uit. 't Was een heerlijke middag, we deden verscheidene nieuwe vondsten en opgewekt stapte ik om vijf uur ons huis weer in. Daar was alles in rep en roer, ik herinner me nog, hoe in eens mijn stemming veranderde, bij het zien van het jachtige geren, terwijl onze dokter juist met een ernstig gezicht uit de slaapkamer kwam.

Het scheen, dat mijn Vader, toen ze van den roeitocht thuiskwamen, naast de loopplank was gestapt, waarschijnlijk omdat zijn oogen moe waren van het door het zonlicht beschenen water; niemand kon het ooit precies zeggen. Hij schoot meteen onder het turfschip, waarbij 't roeibootje hoorde, en als de turfschipper niet zoo'n geoefende zwemmer was geweest, zouden we vader nooit weer levend hebben teruggezien. Ik zal jullie niet beschrijven den avond en den nacht die ik heb doorgebracht. 't Liep alles boven verwachting goed af. Hoewel hij veel water had binnengekregen, was hij met een paar dagen weer de oude. Ik zelf heb dien dag ingezien, dat je altijd je belofte moet houden, want het zou voor altijd een schaduw op mijn leven hebben geworpen, wanneer het met Vader niet zoo goed was afgelopen."

Terwijl Vader vertelde had zijn eene buurvrouw haar hand zacht in zijn hand laten glijden en drukte die stevig.

Verder werd er op de wandeling over allerlei gesproken, maar toen ze thuiskwamen en Vader en dochter samen in de schemerige gang stonden, zei Lieske een beetje verlegen:

„'t Was niet aardig vanmiddag, dat ik niet thuis gebleven ben met Loodje. Ik heb er den heelen tijd aan moeten denken en 't was eigenlijk niets prettig bij Freddy."

„Zeker je geweten, dat je aanklaagde," zei Vader, terwijl hij Lieske's gezichtje naar het zijne ophief. „Het was Gods

stem, die je zei, dat we niet eigen genoeg boven onze plichten moeten stellen."

„Ik zal heusch mijn best doen, om mijn beloften te houden," zei Lieske.

„Daar vertrouw ik op, meisje-maat," zei Vader, terwijl hij haar hartelijk op haar schouder klopte.

VIII.

EEN DAG UIT ZEILEN.

Met een gevoel van blijheid werd Elsa 's morgens wakker. Even bleef ze stil liggen. Wat was het ook weer, had ze mooi gedroomd? Toen drong het helder tot haar door: het was de zeildag. Prachtig weer, gelukkig, toen was ze met een vluggen sprong het bed uit en keek naar buiten. Over de weilanden lag nog de morgendauw, maar hoog in den pereboom zong de merel zijn blij lied met lange trillers en uithalen. Elsa verbeeldde zich, dat ze uit het raam zijn bekje zag heen en weer gaan. Van de boerderij klonk het gekraai van de hanen. 't Was, of ze elkaar een morgengroet zonden, want telkens antwoordde de eene haan den andere.

Prachtweer, alleen veel wind, constateerde Elsa nog eens tevreden. Toen bedacht ze zich, dat mevrouw Van Hoven gezegd had, dat ze vooral niet vroeg mochten spoken en beschaamd sloop ze naar haar bed terug.

Halfzes stond het wekkerklokje, dat Moeder haar voor haar vertrek had gegeven, 't was ook veel te vroeg, om op te staan. Ze trok de dekens weer over haar heen, even keek ze naar het bed naast haar, waar Willy rustig lag te slapen. Met haar eenen arm onder haar hoofd, de lange,

afhangende blonde vlechten leek ze wel op een van die Engelsche platen, die ze op weg naar school zoo vaak bij Hansen, den boekhandelaar, had staan bewonderen.

Ze zou stil blijven liggen, bedacht ze zich, slapen kon ze toch niet meer, en over allerlei prettige dingen liggen denken. Eigenlijk was ze wel heel slaperig, ze hadden gisteren lang op mogen blijven, het was de eerste avond, dat ze buiten hadden gezeten op het bordes. Mevrouw Van Hoven had daar de groote electrische lamp gezet voor degenen die licht bij hun werk noodig hadden; dat was Jan, die als altijd een hangmat zat te knooien en Henk en Willy, die verzet waren op raffiawerk. Mijnheer Van Hoven had voorgelezen, en aan den donkeren kant had zij met Lieske en Mevrouw Van Hoven gezeten, terwijl Kees op de treden van 't bordes een plaatsje had gevonden.

Zoo ongeveer hadden ze elken Zondagavond gezeten, maar nu het de Pinksterdagen zoo zacht en zomersch was geweest, waren ze buiten gebleven. De bladeren van den beuk waren nog zoo mooi jong, nog niet het diepe bruin van later en van de vaart klonk zoo nu en dan een kikker. In den tuin ritselde het zoo geheimzinnig, en boven hun hoofden zag je den helderen sterrenhemel. Telkens waren Elsa's gedachten afgedwaald van het verhaal. Zou Moeder nu dezelfde sterren zien, en zou ze misschien ook juist op dit oogenblik aan haar denken? Maar toen was ze weer heelemaal in 't verhaal, dat ging over een zendeling onder de papoea's werkende. Toen 't verhaal uit was, had Elsa zacht aan mevrouw Van Hoven gevraagd of meisjes ook wel zendeling konden worden. Ze vroeg het heel zacht, ze was bang dat Jan het zou hooren en de vraag kinderachtig zou vinden.

„Zeker,” had mevrouw Van Hoven geantwoord, „je kunt als

zendeling-zuster gaan, dan kun je vooral de kinderen verplegen en de moeders leeren hoe ze hun kleintjes moeten verzorgen en dan kun je net als de zendeling hen wijzen op Gods liefde en hun de geschiedenissen van onzen Heiland vertellen. Het is natuurlijk heel moeilijk werk en ik geloof, dat je het niet zoo heel jong beginnen moet."

Zou Moeder het naar vinden als ik zoo ver weg trok, bedacht Elsa, maar het antwoord vond ze niet meer, want ze was weer lekker ingeslapen.

„Ik dacht dat jij zoo vroeg op zou staan?" hoorde ze Lieskes stem, verschrikt zat ze in eens rechtop in bed.

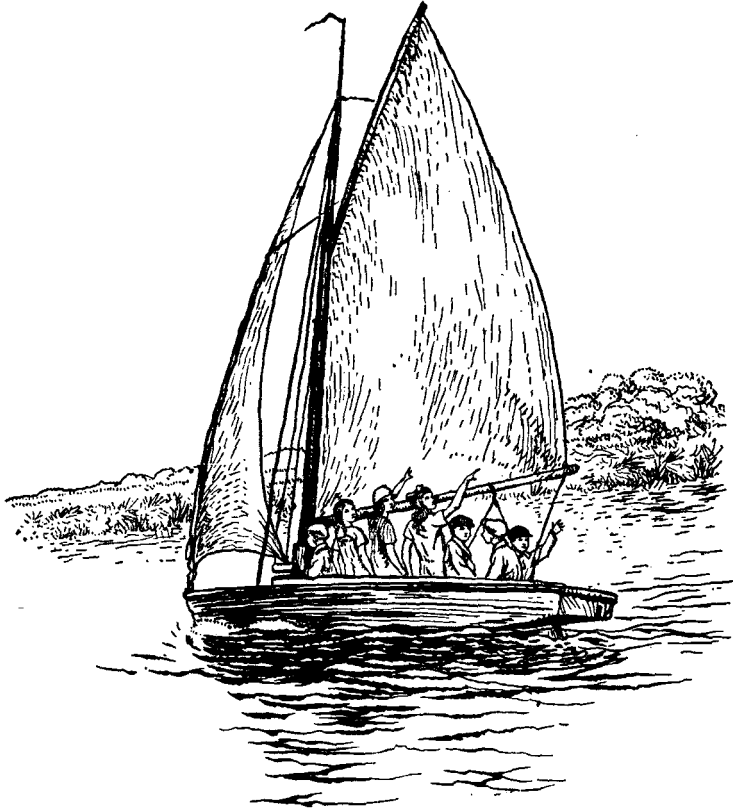
„Acht uur, juffrouw Langeslaper, de jongens zijn al met de boot bezig en Moeder smeert eindeloos boterhammen." In een wip was Elsa het bed uit en binnen het kwartier was ze in de huiskamer, waar ze iedereen in volle actie aantrof.

„Hier, Elsa, pak jij even boterhammen in, en Wil, vul de thermos-flesch niet te vol. Kijk je of er voldoende spiritus in de flesch is, Henk?" 't Was een drukte van belang. „Toe Frits," zei mevrouw tegen den vriend van Jan, die de Pinksterdagen over was geweest — voor 't eerst uit na een wekenlange ongesteldheid — „vraag eens even aan Jan, of hij er wel aan gedacht heeft water mee te nemen, want uit de plassen moet jelui 't niet gebruiken."

Eindelijk was alles in de boot en zouden ze eerst gaan ontbijten. Ze konden dan nog eens kalm nagaan, of er niets vergeten was. Maar er was aan alles gedacht en kwart over negen stapten ze in de boot, die de jongens door de vaart zouden boomen.

Van te voren had mevrouw Van Hoven Elsa nog even apart genomen. „Denk je er nu goed aan voorzichtig te zijn, Elsa, Jan heeft de leiding en doe nu precies wat hij

zegt. Ik zou anders geen rustigen dag hebben, als ik niet zeker wist, dat ik op je vertrouwen kon." Het was eigenlijk een heele onderneming vond mevrouw Van Hoven, en ze had er telkens over gepeinsd, of ze het tegenover Elsa's moeder verantwoorden kon. Zeilen is steeds gevaarlijk en

als er wilde, ongedurige elementen aan boord zijn.... Maar Elsa beloofde zoo plechtig heel bedaard te zijn, dat mevrouw haar tamelijk gerustgesteld liet gaan. Met Loodje aan de hand stond ze de boot na te wuiven.

„Denk aan je tijd, Jan, zes uur thuis,” riep ze haar oudste nog na en toen verdween de Schollebaar met zijn vroolijke gasten achter de overhangende takken van de wilgen. Drie kwartier later zeilde de schouw met strakke zeilen over den plas. De jongens hadden de werkzaamheden verdeeld. Jan zou de fok houden, terwijl Kees de schoot voor zijn rekening nam.

„Ik had gedacht in den vierden plas te landen,” zei Jan, die een verwoed zeiler was.

„Ben je niet bang voor den golfslag, er staat nogal wat wind en dan valt het landen niet mee,” meende Kees.

„’t Zal wel gaan,” zei Jan hoopvol, „er is daar een eiland, waar Van der Werf een keet heeft, ik zou ’t een en ander voor hem meenemen, en dan, er is daar nogal een mooie landingsplaats, net in een inham.”

’t Was een uitgezochte dag om te zeilen, als een vogel gleeed de boot over ’t water. Zoo nu en dan begonnen de meisjes een lied, de jongens vielen in en aardig klonken de jonge stemmen over ’t water. Soms kwamen ze andere booten tegen en dan riepen ze elkaar een groet toe.

„Ik krijg honger,” zei Henk, „’t loopt zeker al tegen twaalfen.”

„Kwart er voor,” zei Jan, „we gaan nog naar den volgenden plas en dan komen de meisjes aan de beurt om hun kunsten te toonen.”

Elsa en Lieske lagen lui achter in de boot, vooral Elsa, die nog nooit een heelen dag op ’t water

was geweest, genoot met haar volle hart. De fijne, ijle, blauwe lucht boven haar, het zachte klotsen van de golven en dan telkens het voorbijvaren langs de met riet beplante eilanden, waar vaak een groepje bezig was zijn koffiemaaltijd te gebruiken. 't Was fijn vond ze en ze lag maar stil te genieten.

„Heila, Elsa, slaap je?” riep Henk van het stuur, „je kunsten moet je vertoonen, hoor je wat Jan zegt?”

Elsa richtte zich op haar eenen elboog op en knikte Henk hartelijk toe. „Je zult eens zien hoe fijn de thee straks smaakt,” en ze wuifde met haar hand in zijn richting.

Nog een kwartiertje zeilden ze rustig door. De boot had op den vierden plas wel meer last van den golfslag. Ze deinde heen en weer tot groot vermaak van de meisjes, die telkens kleine angstgilletjes lieten hooren.

„Nu kalm,” commandeerde Jan. „Aan het volgende eiland landen we.” Met groote oplettendheid werd er nu gezeild en sierlijk gleeed de Schollevaar zijn landingsplaats binnen. Kees nam den boom om aan land te gaan, maar bracht het achtereind der boot even in 't riet.

„Eend,” bromde Jan, terwijl hij den boom overnam en haar handig gebruikte om de boot weer los te krijgen.

Eindelijk lagen ze goed voor den inham, met een handigen zwaai sprong Jan aan land, greep het touw, dat Kees hem toewierp en maakte de boot vast. „Nu oppassen,” en één voor één waagden ze den sprong. Toen werden de manden aan wal gebracht en begon onder gelach en gepraat het uitpakken. Netjes werd het rood en wit geblokte tafelkleed uitgespreid onder de wilgeboomen, de primus aangestoken, het keteltje er op gezet. Handig pakten de meisjes alles uit, op een punt legden ze de bruine boterhammen, geflankeerd door het eigen gebakken wit brood, de beschuit

met muisjes en de in plakken gesneden kaas. In 't midden kwam een geheimzinnig gesloten mandje te staan.

„Niet er in kijken,” zei Lieske, toen Henk het deksel wilde oplichten, „dat is een verrassing voor 't 'eind.”

„Laten we raden wat het is, en als het goed geraden is, het zeggen,” stelde Frits voor.

„Neen, niets zeggen,” zei Willy, „'t is juist leuk een verrassing.”

„'t Water kookt” klonk op eens de stem van Kees, die

trouw de wacht had gehouden bij de primus. Willy snelde toe om thee te zetten. Er zou alleen melk en thee geschonken worden. Thee smaakt 't best op 't water, hadden de jongens beslist.

Eindelijk was alles klaar en lieten ze zich op den grond om het tafelkleed neervallen.

„Toe Frits, ga nu op mijn jas liggen,” zei Jan.

„Zeur niet,” zei deze, maar hij nam toch de jas, die hem toegeschoven werd. Hij vond het vervelend, als er telkens over zijn gezondheid werd gepraat, maar voelde zelf wel, dat hij nog niet alles mee kon doen.

Onderwijl schonken de meisjes de thee in en reikten de bekera rond. De voorraad brood slonk angstig snel, het water had echt honger gegeven.

„'k Moet nog een plaatsje bewaren voor den inhoud van het mandje,” zei Kees, terwijl hij in zijn zevende boterham hapte.

„Daar mag je dan wel gauw mee beginnen,” plaagde Lieske, die met smaak een beschuit met muisjes at.

Elsa zat innig vergenoegd rond te kijken. Dat het zoo prettig zou zijn, had ze niet gedacht. Ze keek den kring eens rond. Jan en Frits deden kunsten met hun handen. En Henk leerde Lieske den padvindesknoop.

Op haar ellebogen geleund bleef ze stil liggen. Het water klotste, het riet wuifde en boven haar hoofd was de warme zon. Straks gingen de jongens zwemmen en zouden zij een dutje doen, de buitenlucht maakte slaperig.

„Je verrassing, Elsa,” riep Jan.

„Kersen,” klonk het uit aller mond, toen Elsa plechtig het deksel oplichtte en de donkerroode vruchten zichtbaar werden.

„Om de laatste kers,” stelde Willy voor.

Met bekwamen spoed begonnen ze.

„Niet voor je beurt,” bromde Kees, toen Jan te haastig was.

„Twee aan een steel geldt voor één,” meende Henk.

„Kun je denken,” zei Frits, „eerlijk je beurt laten voorbijgaan.”

„Even uitblazen,” stelde Willy voor, toen de halve mand verorberd was.

„Hè ja, en voor 't weggaan de andere helft,” vond Lieske.

„Nu gaan wij straks zwemmen,” zei Jan, „blijven jelui nu rustig onder de hoede van Frits hier liggen. Geen protest,” zei Jan, toen Frits zich tegen deze regeling verzette, „de bevelen van den kamp-commandant dienen opgevolgd te worden.”

Even later verdwenen de jongens in de boschjes aan den anderen kant van 't eiland. De achterblijvenden hadden zich lui uitgestrekt. Nu ze eenmaal lagen, voelden ze hoe moe ze waren en het gonzen van de insecten om hen heen maakte echt slaperig. Daar hoorden ze de stemmen van de terugkeerende jongens.

„Nu gauw inpakken,” zei Jan, „de wind gaat liggen, wie weet, hoe lang de terugtocht duren zal.”

„Eerst de kersen eten,” meende Frits. Nu, dat was gauw gedaan.

„Elsa, je hebt de laatste,” zei Henk, die in de mand keek.

„'t Komt uit,” zei Kees, „want Elsa heeft getracteerd. De mand kwam gisteren aan haar adres, ik heb zelf de kaart afgeteekend.”

Toen gingen ze aan 't inpakken. „Nu voorzichtig aan,” zei Jan, „ik zal eerst in de boot gaan en dan op rij af.” Handig sprong hij, Kees volgde met een van de manden,

terwijl Henk met een zwaai eerst de jassen in de boot wierp en toen zelf aan boord kwam. „Kom, Wil en Lieske, pas op, zeur nu niet, Elsa,” riep Jan.

„Ja, ik kom al,” zei Elsa, die altijd wat kriebelig werd als Jan zoo commandeerde. „Opschieten,” riep Jan nog eens, „geef maar even een hand.”

„Ik kan zelf wel,” zei Elsa koppig, die Jan ook altijd. Of Henk de boot een duw gaf, of Elsa onhandig sprong, omdat ze toch vooral de hand van Jan niet wilde grijpen, niemand kon het later uitmaken, maar even later lag Elsa in het riet en de boot dreef af.

Frits, die met zijn rug naar de boot stond, keerde zich verschrikt om; toen hij den plons hoorde en den door-dringenden gil, dien Elsa gaf, bedacht hij zich geen oogenblik en sprong gekleed te water, daarmee de verwarring nog grooter makende.

In 't eerste oogenblik scheen ieder zijn hoofd kwijt te zijn, behalve Jan, die Elsa toeriep zich rustig te houden, handig sprong hij aan land terug, trok Frits uit het water en bracht binnen weinige oogenblikken ook Elsa op het droge.

Hij was doodsbleek, maar sprak geen woord van verwijt.

„Je moet je dadelijk verkleeden,” zei hij tegen Frits. „Kees en Henk moeten je maar geven, wat ze missen kunnen, gelukkig dat de regenjassen droog zijn.”

Frits, die eerst niets wilde weten van deze regeling, verdween toch met de anderen achter 't boschje, waaruit hij weldra in een wel wat eigenaardig toilet te voorschijn kwam. Onderwijl hadden de meisjes zoo goed en zoo kwaad als het ging Elsa van droge kleeren voorzien.

Zwijgend werd de boot, toen de jongens weer aan boord waren, uit het riet geboomd, zwijgend de zeilen geheven en de terugtocht ondernomen.

't Was, of nu alles tegenliep, de wind was sterk gekrompen en de boot had niet veel gang. Jan, die over zijn natte pak zijn regenjas had aangetrokken, keek telkens naar Frits, die moe in 't midden van de boot zat. Het natte pak scheen hem geen goed gedaan te hebben. En Elsa zat met een verdrietig gezichtje bij Henk aan 't roer. Dat het nu zoo vervelend eindigde, dacht ze en door haar schuld. Waarom werd ze toch ook zoo kriegel. Als Frits nu maar niet ziek werd, zoo tobde ze maar voort, terwijl de jongens om haar heen druk in de weer waren met het zeil.

Eindelijk kwam de vaart in zicht en al boomende werd het vlondertje van Welgelegen bereikt.

Hier stonden Vader en Moeder hen al op te wachten, terwijl Loodje op het vlondertje zat.

„Net doen, of er niets gebeurd is,” had Jan al van te voren gezegd, maar hoewel ieder zijn best deed, was het thuiskomen niet vroolijk.

„Toch geen ongelukken gebeurd?” vroeg Moeder aan Wil, die het eerst uit de boot stapte.

„Neen, alleen zijn Frits en Elsa nat geworden, 't zal 't beste zijn, dat ze maar dadelijk naar bed gaan,” en hoewel beiden verklaarden dat het absoluut niet noodig was, werden ze toch heel gauw onder de wol gestopt en werd het eten boven gebracht.

„Ik voel me zoo lekker als maar mogelijk is,” zei Elsa, maar ze stribbelde toch niet tegen. Ze was blij, dat niemand haar iets verweet, hoewel ze maar al te wel wist, dat alles haar schuld was.

Toen mevrouw Van Hoven na 't eten nog eens boven kwam, begon Elsa uit zichzelf er over.

„U weet niet, hoe naar ik het vind, ik had u zoo beloofd voorzichtig te zijn en nu dit,” en ineens barstte ze in tranen uit.

Mevrouw Van Hoven streelde zacht het donkere haar en liet haar stil uithuilen. Toen zei ze zacht: „Elken dag opnieuw strijden, Elsa. Want als je goed nadenkt, is het dat je niet hebben kunt als een ander je iets beveelt. Weet je wel, dat het eigenlijk hoogmoed is, Elsa, je kunt niet hebben, dat een ander het beter weet dan jij.”

„Ik wil toch zoo graag anders zijn,” snikte Elsa.

„Zullen we dan samen eens bidden?” en toen knielde mevrouw Van Hoven met Elsa neer, en ze stortte haar heele hart uit voor Hem, die alle harten kent.

Eindelijk stond mevrouw Van Hoven op, ze drukte een kus op het kleine behuilde gezichtje op het kussen en verliet de kamer. 't Was doodstil in huis. Elsa hoorde duidelijk het tikken van de klok. Waar zouden ze allemaal zijn, het eten was afgelopen, als ze op het bordes waren, moest ze ze hooren. Waarom kwam er niemand boven? Ze zou zoo graag nog even willen praten over het ongeval. Ze zou zoo graag willen weten, of Jan heel boos was en of Frits niet ziek geworden was. Langzaam begonnen de tranen weer langs haar wangen te biggelen. Ze drukte haar hoofd in het kussen. O, wat was ze eenzaam; als Moeder nu even kon komen. Moeder zou het zeker zoo erg niet vinden, wat hoefde Jan ook zoo te bedillen. Ze was toch geen kind meer. Zoover was Elsa met haar overpeinzingen gekomen, ze begon zich diep ongelukkig te voelen en zich te beklagen, omdat niemand medelijden met haar had en ze hier zoo alleen lag. Toen bedacht ze zich met schrik, dat het niet aanging zich zelf te beklagen, haar koppigheid had de ergste gevolgen kunnen hebben, het zou toch vreeselijk zijn als Frits weer ziek werd, nu hij net beter was.

Ineens vouwde Elsa haar handen onder het dek. „O

Vader, laat Frits niet ziek worden en help mij, dat ik nooit meer koppig en hoogmoedig ben." Toen ging ze rustig liggen en Willy, die later op den avond even boven kwam, vond haar rustig in slaap.

IX.

HET ONWEER.

Den volgenden morgen was Elsa vroeg wakker. Nu moet ik Jan alles vertellen, was haar eerste gedachte, want ze was gisteravond tot het besluit gekomen, dat ze alles met Jan bespreken moest. Zoolang ze 't met hem niet in orde had gebracht, kon alles niet meer gewoon worden.

Voorzichtig kleedde zij zich aan en onhoorbaar sloop ze de kamer uit. Stijntje was nog alleen beneden.

„Al zoo vroeg op, Elsa?" vroeg ze vriendelijk.

„Ja, ik kon het in bed niet langer uithouden, maar nu ga ik den tuin in."

Bij 't boothuis bleef ze staan, alles was nog stil, ze lichtte de klink op en ging in de schuur. Op een van de bankjes ging ze zitten. Hoe lang was het nu geleden, dat ze hier met Loodje den verjaardag van Nenne gevierd had? Toen was alles nog zoo prettig geweest en had ze met Jan geroeid. Ze had het gevoel, alsof ze al jaren op Welgelegen was, wat was alles bekend en gewoon. Toch had ze in 't begin echt moeite gehad om te wennen. Vooral met Willy schoot ze eerst heelemaal niet op. En nu was het juist zoo goed met haar, en ze bedacht hoe prettig ze nu alles met Willy kon bepraten.

Met Jan was het veel moeilijker geweest en toch ging

het den laatsten tijd veel beter en nu had het geval van gisteren alles bedorven. Als Frits ziek werd . . . Elsa kon zich niet indenken hoe ellendig het zou zijn. Daar hoorde ze voetstappen op het grint, de deur ging open en het verbaasde gezicht van Jan keek naar binnen.

„Ben je al op, Elsa? Of heb je hier vannacht geslapen?” Zijn stem klonk hartelijk, in 't geheel niet boos.

„Ik ben vroeg opgestaan, Jan, want ik wou je zeggen, dat het me speet van gisteren.” Steeds meer verwonderd had Jan geluisterd, toen ging hij naar haar toe.

„Laten we er nu niet verder over spreken, ik vond het zelf lam genoeg, dat het zoo geloopt was. Gelukkig heeft Frits goed geslapen, ik heb gezegd, dat hij nog wat moest blijven liggen, terwijl ik voor het ontbijt nog wat ging fietsen. Ga je soms mee?”

Blij keek Elsa hem aan.

„Mag ik mee, fijn, ik vind het altijd heerlijk buiten te zijn als alles zoo frisch is.”

Vader zag ze samen wegfietsen; verwonderd keek hij ze na. Jan en Elsa samen uit, dacht hij, misschien dat die schrik van gisteren toch iets goeds zal brengen ook.

Ongemerkt waren Jan en Elsa samen den weg naar de plassen opgegaan, zonder praten fietsten ze naast elkaar voort.

„Ziezoo,” zei Jan, „hier is mijn plaatsje,” en hij legde zijn fiets in 't gras neer, spreidde zijn regenjas uit en ging liggen. „Hier, Elsa, jij ook een stukje, het gras is veel te nat.” 't Was een prachtig punt, waar ze lagen. Je zag hier over de plassen, aan den overkant was een kerktoren en enkele roode daken van huizen in het groen der boomen zichtbaar. De rietpluimen bewogen zich zacht heen en weer, een enkele watervogel vloog op en af en toe klonk de plons van een visch in 't water.

„Hier lig ik vaak mijn lessen te leeren,” verbrak Jan de stilte, „hier kan ik altijd het best bij mijn werk blijven.

In huis lukt het wel eens niet, dan heb je zooveel dicht bij je wat afleidt,” en Elsa zag in eens zijn kamertje voor zich met zijn eierverzamelingen en zijn koralen en zooveel andere dingen. Hij zat nu vlak voor zijn eind-examen en zou dan gaan studeeren in de geologie.

Elsa had het altijd een moeilijk woord gevonden, maar mijnheer Van Hoven had haar uitgelegd, wat het beteekende en had verteld, dat hij ging studeeren in de grondsoorten en steensoorten. Ze had Jan altijd erg knap gevonden en nu vertelde hij, dat hij het werken soms moeilijk vond, vooral 't Grieksch en Latijn.

Elsa knikte wijs. Dus Jan had ook zijn moeilijkheden. Jan, die zoo groot leek en altijd alles goed deed. Het was zeker net als Moeder vertelde dien avond, voordat ze wegging. Je merkt het niet aan de menschen, maar iedereen heeft zijn moeilijkheden. Daarom is het zoo verkeerd, dat

we altijd zoo gauw oordeelen, zonder dat we weten hoe de menschen eigenlijk zijn.

Daarom moesten we ook veel vriendelijker zijn, want er zijn zooveel menschen, die verdriet hebben, waar we niets van merken. Moeder had het met haar besproken. „Want,” zei ze, „nu kom je met allerlei menschen in aanraking en mijn meisje is soms wel heel gauw klaar met haar oordeel.”

Elsa had voor zich uit zitten mijmeren en Jan scheen ook vergeten wat hij gezegd had over zijn werken.

Plotseling stond hij op. „Nu moeten we gaan, Elsa, anders zijn we te laat voor het ontbijt.”

„Ben je heelemaal niet boos meer?” zei ze, terwijl ze haar fiets kreeg.

„Wel neen, als Frits er niets uit krijgt, zullen we 't wel gauw vergeten zijn en alleen denken dat het eigenlijk een fijne dag geweest is.”

Gelukkig was Frits aan 't ontbijt „zoo frisch als een hoentje”, zooals hij zelf vertelde en tegen den middag vertrok hij weer naar huis.

„Ik heb het verrukkelijk gevonden, mevrouw,” zei hij bij 't afscheid nemen en tegen Elsa zei hij plagend:

„Ik had je graag gered, hoor, maar je zat te vast in 't riet,” waarop allen in den lach schoten.

Na de Pinksterdagen was de heele familie weer hard aan 't werk gegaan.

„We hebben even een paar dagen gehad, om op adem te komen, maar nu gaan we met vollen stoom voort,” zei Willy.

Elsa legde zich meer dan ooit toe op de piano; sinds juffrouw Fischer in de Kerstvacantie met haar gesproken had, was ze ijverig gaan studeeren, en ze had zelf nooit geweten dat het zoo prettig was. Ze verheugde zich altijd

er op als Kees 's avonds na zijn werk nog even met haar samen speelde. Soms dacht ze wel met schaamte er aan hoe Moeder zoo dikwijls had aangedrongen, dat ze weer zou spelen. Waarom was ze er toch nooit toe gekomen?

Ook de Woensdagmiddagen bij juffrouw Beerends gingen geregeld door. Eens hadden ze mee mogen gaan naar de crèches. Ze hadden daar de kleine peuters zien liggen in hun hagelwitte bedjes, ze hadden gezien hoe ze een fleschje kregen en zelfs toen de zuster aanstalten maakte om een van de kleintjes te baden, mochten ze op verzoek van juffrouw Beerends deze plechtigheid bijwonen. Dol verrukt kwamen ze thuis.

„U hebt geen idee hoe zindelijk het is, alles is wit geschilderd en de bedjes zijn zoo snoezig met al die tulen gordijnen.”

Dagen lang waren ze er nog vol van en mevrouw Van Hoven werd zoo aangestoken, dat ze belofde ook eens te gaan kijken.

Een van de volgende Woensdagen was het drukkend warm. Al aan 't ontbijt was het te merken, dat het bijzonder warm zou worden. Mevrouw Van Hoven, die boodschappen in de stad deed, was even bij juffrouw Beerends aangelopen.

„Kunt u 't niet zoo inrichten, dat u bij ons komt koffiedrinken en dat u in 't begin van den middag naait met de meisjes, dat zal toch veel minder vermoeiend zijn. U zou dan naar het bosch kunnen gaan, daar is het lekker koel en bent u toch vrij.” Het voorstel was aanlokkelijk genoeg en werd gaarne aangenomen.

't Was natuurlijk een groote verrassing, toen juffrouw Beerends tegen de koffie binnen kwam stappen en het naaien in 't bosch had ook een groote aantrekkelijkheid en zoo trokken ze gewapend met hangmat en kussens het bosch in.

„Laten we in de buurt van den koepel gaan zitten,” stelde Elsa voor, „als het gaat regenen, zijn we gauw onder dak.”

De lucht zag ook erg bewolkt en dat het niet droog zou blijven, daarover was ieder het wel eens.

Toen ze met z'n vijven gezellig onder de hooge beuken lagen, de meisjes haar naaiwerk voor den dag hadden gehaald en juffrouw Beerends gemakkelijk op een heuveltje met een boom in haar rug was geïnstalleerd, zei deze:

„Ik wil vandaag eens vertellen, terwijl ik zit te breien, 't is een bijzondere dag, zoodat het dan ook eens anders moet gaan dan iedere week.

In een stad in Rusland woonde een eenvoudige schoenlapper in een van de buitenwijken. Hij was een ijverig man, van den vroegen morgen tot den laten avond zat hij te midden van de vele afgedragen schoenen en onverdroten pikte hij door. Hij had betere tijden gekend, de oude Iwan; vroeger, toen hij zijn vak pas geleerd had, maakte hij ook nieuwe schoenen, ja, op een plankje boven den kelder stond nog een doosje, geel van 't lange staan, maar de schoentjes er in waren van fijn wit leer.

Vaak als Iwan klaar was met zijn pikken en hij in de avonduren zijn bijbel gelezen had, kon hij opstaan en naar zijn schoentjes kijken, om daarna naar bed te gaan. Het was, of het hem kracht gaf te denken, dat er eens een tijd was, dat hij meer gekend had dan lappen alleen.

Het was een drukke dag geweest, moeizaam had hij door 't harde leer gestoken, hij had zijn eenzaam avondeten gebruikt, alleen zijn koffie gedronken en nu zat hij stil, zijn Bijbel op zijn schoot en hij las in Mattheüs 25: „Want ik ben hongerig geweest en gij hebt mij gespijst; ik ben dorstig geweest en gij hebt mij te drinken gegeven;

ik ben een vreemdeling geweest en gij hebt mij geherbergd; ik ben naakt geweest en gij hebt mij gekleed; ik ben krank geweest en gij hebt mij bezocht; ik ben gevangen geweest en gij zijt tot mij gekomen.”

Toen Iwan die woorden gelezen had, bleef hij stil voor zich uit staren, hij dacht er over, hoe ooit de Heer hongerig of dorstig tot Hem zou komen en hoe gaarne Hij hem te eten en te drinken zou geven. En toen gebeurde het; duidelijk hoorde Iwan een stem, die zeide: „Iwan, morgen kom ik in uw huis.” Zoo duidelijk klonk de stem, dat Iwan de kamer rondkeek, denkende de Heer Jezus te zien, want daarvan was hij overtuigd, het was de Heer, die met hem gesproken had. Verbaasd keek hij op. Als dat eens waar was, dat de Heer bij hem zou komen! Maar terwijl hij rondzag, merkte hij hoe kaal en slordig zijn kamer was. Neen, hier zou de Heer niet binnen kunnen komen en dan, wat zou hij Hem te drinken kunnen geven? Maar terwijl hij dit bedacht, bleef de lichte blijdschap in zijn hart, hij stond op en begon de kamer op te ruimen. Hij bracht de plumpe, vuile schoenen naar zijn achterhuis, morgen was het immers Kerstdag en hoefde hij niet te werken, hij veegde zijn kamertje, hij poetste zijn samowar op tot hij blonk en toen ging hij voldaan in zijn leunstoel zitten. Naar bed gaan dorst hij niet. Als de Heer eens heel vroeg mocht komen en hij nog niet op was! Maar toen hij in zijn leunstoel zat, bedacht hij dat hij zijn Gast toch een geschenk moest geven. Even keek Iwan verlegen om zich heen, hij had immers niets, toen viel zijn oog op 't vergeelde doosje en er kwam een glans op zijn oude gelaat. De schoentjes! Bijna met wijding nam hij de fijne, witte leeren schoentjes uit het doosje en bekeek ze lang. Ze waren van het fijnste leer en nu pas, nu hij ze morgen aan den Heer zou geven,

zag hij hoe mooi ze wel waren. Hij keek naar zijn oude handen en hij verwonderde zich, dat die eens zoo lenig en dun waren geweest, om zoo iets te maken. Zorgvuldig borg hij ze weer op. Toen ging hij weer in zijn leunstoel zitten en viel in slaap. Al vroeg werd hij wakker. Had hij gedroomd, waarom zat hij in zijn stoel? Toen wist hij in eens alles weer.

„De Heer kwam vandaag in zijn huis.”

Hij stond op om koffie te zetten, hij wist immers niet hoe laat Hij kwam. En in de vroege morgenuren, terwijl de kachel snorde en de samowar geurde, zat Iwan en hield voor 't raam de wacht. Buiten was het bitter koud, zoo koud, dat de straatvegers gedurig moesten blijven staan om hun handen met enkele slagen tegen den rug te verwarmen. Iwan tikte tegen 't raam: „Wil jelui een glas koffie?” Dat lieten ze zich niet tweemaal zeggen, ze kwamen naar binnen en ze dronken de gloeiende koffie, ze warmden hun handen, en dankten Iwan met veel hartelijke bewoordingen. „Dank, Vadertje en een gezegende Kersttijd.”

De morgenuren verstreken en tegen den middag zag Iwan een arme, havelooze vrouw langs komen, haar kindje in de armen.

„Kom binnen, vrouw,” riep hij, „en eet wat.” Hij gaf haar van zijn eenvoudige soep en ze at gretig. Hij keek in den doek, waarin ze haar kleintje gewikkeld had, och, wat zag het er koud en vervallen uit, hij zag de kleine voetjes paars van de kou. Een oogenblik slechts aarzelde hij, toen ging hij naar de doos en zelf deed hij de warme, met fijne witte wol gevoerde schoentjes aan de koude voetjes.

Het kleine kindje glimlachte tegen hem.

Het werd laat op den dag. Iwan voelde zich moe van 't lange wachten. Tegen den lantaarnpaal vlak voor zijn raam

stond een oude man, zoo armoedig gekleed, dat Iwan voelde hoe koud hij 't moest hebben. Weer tikte hij tegen de ruit en de oude trad binnen.

„Hier, vadertje,” zei Iwan, „neem mijn jas, 't is nu te koud om zoo buiten te loopen.”

De oude dorst eerst zijn handen niet uit te steken naar het in zijn oogen zoo kostbaar kleedingstuk. Wel was het van grove wol, maar 't was met warm bont gevoerd; de jas was al jaren een kostbaar bezit van Iwan, maar deze man was armer dan hij, dat zag hij wel dadelijk.

Iwan zat weer op zijn plaatsje voor het raam, hij had zijn Bijbel weer opgeslagen voor zich en hij las bij het licht van de straatlantaarn nog eens den tekst van gisteravond, toen hij de stem gehoord had. Hij was eigenlijk diep teleurgesteld: den heelen dag had hij gewacht en gehoopt en de Heer was niet gekomen. Het was doodstil in het kamertje. Daar was het plotseling vol van 't verblindendste licht en allerlei gestalten bewogen zich door elkaar. Er waren de straatvegers, die Iwans koffie hadden gedronken; er was de moeder, die haar kleine op den arm droeg en het kleintje stak de voetjes met de witte schoentjes uit den doek; er was de oude man, behaaglijk weggedoken in zijn warme jas; er waren veel lichte gestalten, die zeiden:

„Wat gij gedaan hebt aan één van deze mijn minste broeders, dat hebt gij Mij gedaan.”

Toen kwam Iwan weer tot zich zelf, de morgenschemering hing in zijn kamer, de samowar stond nog op tafel, maar het welbekende doosje was leeg en aan den haak van de deur hing alleen zijn oude, daagsche jas. Maar het hart van Iwan was licht en blij als nooit te voren. Nu begreep hij het, de Heer was niet zelf gekomen, maar Hij had Zijn afgezanten gezonden en nu was het even goed.”

Juffrouw Beerends hield op, de meisjes hadden door 't aandachtig luisteren hun werk vergeten.

„Dat is een mooi verhaal,” zei Willy met een zucht.

Toen voelden ze eerste regendroppels. „Laten we gauw naar huis gaan,” zei de juffrouw, „'t wordt slecht weer.” Nu pas zagen ze door de hoge boomtoppen de donkere lucht boven hen. 't Was al te laat, in eens zagen ze een bliksemlicht, bijna dadelijk gevolgd door een zwaren donderslag.

„Naar den koepel,” zei Elsa beslist, en vlug raapten ze alles te zamen en liepen naar 't zomerhuisje, welks deur wijd open stond. Toch was het er drukkend warm, de lucht zag nu loodzwart, de bliksemschichten waren haast niet van den hemel en de krakende donderslagen rolden over 't bosch.

't Was, of telkens 't heele bosch in vuur stond, zoo helder verlichtten de bliksemstralen de heele omgeving om hen heen. Lieske verborg haar gezichtje in juffrouw Beerends schoot, ze was altijd bang geweest voor onweer, maar zulk een zware bui had ze nog nooit meegemaakt. De anderen zaten met verschrikte gezichten naast elkaar, Elsa probeerde telkens te tellen tusschen het licht en de slagen, maar steeds dichterbij kwam het. 't Leek wel, of het zich vlak boven hun hoofden ontlaaide. Plotseling schoot er een fel licht van den hemel, onmiddellijk gevolgd door een rollenden donderslag. Een groote eik geen twee meters van den koepel was getroffen. Oogenblikkelijk brak er een zware regen los, groote hagelsteenen kletterden tegen de ruiten, maar 't onweer was voorbij, alleen rommelde het nog hier en daar na.

Als versuft waren ze de eerste oogenblikken blijven zitten, eindelijk lichtte Lieske haar hoofd op en keek naar het noodweer om zich heen.

Willy verbrak het eerst de stilte.

„Weet u wel dat u laatst op de kinderkerk vertelde van Elia, dat God niet was in den harden wind en de aardbeving en het vuur, maar in het zachte suizen. Maar onder het onweer had ik toch het rustige gevoel, dat God ook in het onweer is.”

„Ja,” zei juffrouw Beerends, „en dan voel je tegelijk hoe klein en nietig toch een mensch is en hoe weinig hij kan tegenover den Almachtige.”

Ze spraken nog even hierover door, maar toen hoorden ze loopen in het bosch. 't Waren de jongens met regenmantels en parapluies.

„Moeder was erg ongerust,” zeiden ze, „maar wij dachten wel, dat u in den koepel zou zijn. Nu komen we ter redding, maar we lijken zelf wel verdronken katten,” en ze schudden hun regenmantels af, die nat geworden waren, zelfs onder de hooge boomen.

„Laten we nog even wachten,” stelde juffrouw Beerends voor, de lekkere frissche boschlust drong door de open deur naar binnen en de droge aarde scheen gretig al den regen in zich op te nemen. Onderwijl bekeken de jongens den getroffen eik.

„'t Was ook maar net aan,” zei Henk, „kijk, hier is de bliksem in den grond geslagen,” en hij wees op een gat bij den boom.

Na een kwartiertje trokken ze in den regen naar huis.

„Kom er maar gauw in,” riep Moeder hen toe, „ik ben blij, dat jelui er weer goed en wel zijn. 'k Vond het heusch een angstig idee met zulk zwaar weer in het bosch te zijn,” en terwijl de jongens vertelden van den getroffen eik, schonk Moeder thee in de voorkamer.

X.

HET NACHTELIJK AVONTUUR.

„Willy, psst Willy.” ’t Was over tien en Willy liep door de gang om naar bed te gaan. Het was laat geworden dien avond. Moeder was gaan theedrinken bij mevrouw Van Eversberg, die een langen brief uit Zwitserland had gekregen en Willy was opgebleven. Ze had de kopjes afgewasschen en toen was ze gaan zitten naaien aan ’t werk, waar Moeder dien middag mee bezig was. ’t Was ongemerkt laat geworden en nu sloop ze stil door de gang. Stijntje was al om halftien naar boven gegaan.

Willy had het wat gril gevonden, zoo alleen in de groote benedenkamers, je hoorde alleen het tikken van de staartklok in de gang, en toen zij zoeven met zijn harden scherpen klank tien had geslagen, was ze meteen opgestaan om naar bed te gaan. Even bleef ze bij de trap staan, ’t was, of ze haar naam hoorde, ja, daar was het weer.

„Willy, Willy psst.” Ze keek naar boven, over de leuning van de trap hing Henk.

„Kom niet boven,” fluisterde hij, „ik kom beneden.” Behoedzaam gleed hij de treden af, voorzichtig dat ze niet te veel zouden kraken. Hij wenkte Willy, om weer mee naar de huiskamer te gaan.

„Wat is er toch, Henk, is er wat gebeurd, waarom slaap je niet?” vroeg Willy wat ongeduldig.

„Stil toch, maak niet zoo’n leven, Jan zit nog te werken, als die ons hoort hebben we de poppen aan ’t dansen. Kom nu even binnen, Willy,” vleide hij. Eindelijk liet Wil zich overhalen, ze had eigenlijk niets geen lust, ze was moe en slaperig. Henk had altijd van die dwaze invallen.

„Luister nu even,” zei Henk, „’t is geen lang verhaal, maar als je ’t niet precies weet, kun je ’t niet begrijpen. Vanmorgen toen we met Dirk naar school gingen, liep er op den weg zoo’n woonwagenjongen met muizevallen en kleerehaakjes.

Kijk, zei Dirk, daar heb je weer zoo’n zigeunerjongen. Hij hoorde het zeker, want hij kwam naar ons toe en zei:

„Ik ben heelemaal geen zigeunerjongen, omdat we in een woonwagen wonen, hoef je toch geen slecht volk te zijn.” Van dichtbij zag hij er ellendig uit en hij keek zoo zielig uit zijn oogen, ’t leek net of hij in lang niets gegeten had. Moeder had me gisteren zakgeld gegeven, dat had ik nog niet in mijn spaarpot gedaan, ik gaf hem een dubbeltje en mompelde zoo wat, dat hij er maar iets voor moest koopen. Hij was echt dankbaar en Dirk en ik gingen door naar school. Ik had heelemaal niet meer aan den jongen gedacht, maar vanmiddag uit school komende door ’t bosch, kwam ik den jongen tegen in de buurt van den koepel.

Hij zei me goeden dag en toen vertelde ik hem, dat hij hier niet mocht loopen en dat, als de boschwachter hem zag, hij zou worden weggejaagd, omdat het particulier terrein was. Hij leek me toen weer zoo zielig, dat ik medelijden kreeg, het begon te regenen en ik dacht er aan hoe ver hij misschien wel moest loopen om thuis te komen.

Ik vroeg hem, waar hij heen moest voor den nacht. „Nergens,” zei hij.

„Waar slaap je dan?”

Hij wees met zijn hand in ’t rond en antwoordde: „Hier ergens.”

En toen bedacht ik, dat hij toch in den koepel zou kunnen slapen, niemand heeft er last van, dacht ik, ik vond het zoo’n ellendig idee, dat hij met dien regen in ’t bosch zou

moeten blijven. Toen zei ik hem, dat ik brood zou halen en den sleutel van den koepel, maar dat het wel een paar uur zou duren, eer ik terugkwam.

Na den eten vroeg ik Stijntje om wat eten. Eerst wou ze 't niet geven, maar toen ze hoorde, dat het voor een armen jongen was, gaf ze me een paar dikke sneden brood met kaas. Ik er mee naar 't bosch, ik had hoop, dat hij er niet meer zijn zou, want ik had toen al 't gevoel, dat het misschien niet goed was, wat ik deed. Hij zat op den heuvel bij den koepel, ik gaf hem 't brood, hij hapte er dadelijk gretig in en met den sleutel maakte ik den koepel open, en zei tot hem:

„Morgen moet je vroeg weg gaan, dat de boschwachter je niet vindt.” 't Werd toen al wat donker in 't bosch en ik ging gauw naar huis. Maar nu dorst ik niet te gaan slapen, ik had al veel eerder naar Klaas willen gaan om het hem te vertellen, maar je bleef zoo lang op,” zei Henk klagend.

„Zullen we samen even gaan?” vroeg Willy, die het verhaal heel merkwaardig vond.

„En Moeder dan?” vroeg Henk.

Willy dacht even na. „We moeten den sleutel van de achterdeur nemen, Moeder voelt natuurlijk alleen of de deur op slot is en ziet niet, dat de sleutel niet meer op den spijker hangt.”

Dit plan leek Henk ook het beste. Ze slopen samen de achterdeur uit en deden haar achter zich op slot, toen liepen ze voorzichtig achter elkaar aan over het grint naar het voorhek.

„We moeten langs den slootkant onder de boomen loopen, dat Moeder ons niet ziet als ze toevallig thuis komt. Dan moeten we tot de zijlaan gaan, die komt vlak bij 't huis

van Klaas uit. 't Is wel een omweg, maar langs den koepel gaan is uitgesloten, stel je voor, dat de jongen niet te vertrouwen was en hij allemaal van dat volkje in den koepel had gelaten. Ik was ook zoo bang, dat ze brand zouden stichten, daar lees je wel eens van," ging Henk voort, die het wel belangrijk vond, het geheel iets avontuurlijks te geven. Ze waren al pratende in de zijlaan gekomen, hier dorsten ze harder te loopen en op een draf kwamen ze buiten adem bij Klaas aan. 't Was er pikdonker, beneden waren de ramen en luiken gesloten. Beteuterd keken ze elkaar aan.

„Had je gedacht, dat Klaas zoo vroeg naar bed zou gaan?" vroeg Henk verwonderd.

„Nou, vroeg," zei Willy, „'t zal zeker wel elf uur zijn en buitenmensen zijn meestal 's avonds niet laat, omdat ze zoo vroeg op zijn."

Toen Elsa op Welgelegen was

Goede raad was nu duur. Aanbellen dorsten ze niet, trouwens er was geen bel bedachten ze zich.

„Zal ik een steentje tegen 't raam gooien? Waar zou hij slapen?” Ze liepen om het huis heen, twee ramen waren er, die in aanmerking kwamen voor het steentje. Bij 't eerste raam nam Henk er een en gooide voorzichtig naar boven.

„Te laag,” zei Willy, die op haar beurt gooide, maar heelemaal uit de richting wierp.

Ze waren ten einde raad, gelukkig dat op dit oogenblik de hond verwoed begon te blaffen, en Klaas, die zeker nog niet vast in slaap was, vertoonde zich voor een van de ramen. Toen hij merkte wie er beneden waren, was hij in een oogenblik bij hen.

Voor de tweede maal moest Henk nu zijn verhaal doen, en toen oordeelde Klaas het ook raadzaam even te gaan kijken.

Behoedzaam liepen ze door het bosch, Klaas voorop, hij kende ieder laantje, zoo nu en dan liet hij 't licht van zijn lantaarn voor zich uit stralen, dat onwezenlijke lichtplekken wierp op de boomen, vlak bij hen.

Eindelijk doemde in het donker van 't bosch de koepel op. Klaas ging de enkele treden op en gluurde naar binnen. Henk en Willy waren in de laan gebleven vol verwachting, kijkende naar Klaas. Deze bleef even in dezelfde houding staan, toen wenkte hij de beide kinderen. Over zijn schouder gluurden ze naar binnen, op den bodem van den koepel lag een donkere gestalte en bij 't licht van de lantaarn zagen ze den woonwagenjongen. Hij had alle kussens op elkaar gestapeld, onder zijn hoofd; het tafelkleedje om zich heen gewikkeld lag hij rustig te slapen naast zijn koopwaar, die op den grond lag. Even bewoog hij zich toen het licht op zijn gelaat viel, maar hij was zeker te vermoeid om wakker te worden.

„Arme zwalker,” zei Klaas meewarig, „zulke kinderen hebben toch ook niet veel in hun leven.”

Bij den hoek van de laan namen ze afscheid, Wil en Henk dankten Klaas heel hartelijk, maar deze zei, dat het niet de moeite was, hij kon zich best voorstellen, dat ze ongerust waren en beter te voorzichtig dan te roekeloos, besloot Klaas.

Vlug liepen de kinderen de laan uit, ze namen nu den kortsten weg, langs het huis van mevrouw Van Bentheim, en even later stonden ze bij de achterdeur.

Henk grabbelde in zijn zak.

„'k Ben den sleutel kwijt,” stotterde hij.

„Zoek nog eens goed na,” zei Willy.

Maar ook een nader onderzoek bracht geen sleutel. Even keken ze elkaar verschrikt aan, toen barstte Willy in een dadelijk onderdrukt lachen uit.

„Schei toch uit,” zei Henk boos, „denk liever na, wat we zullen doen.”

In eens was Willy bedaard. „'t Is wel een gek geval,” vond ze.

„Laten we Jan roepen, die slaapt zeker nog niet zoo vast.” Maar alle pogingen om Jan te wekken hadden geen resultaat, het bleef op de bovenverdieping doodstil.

„Als ik eens naar boven klom langs de luiken,” stelde Henk voor, „dan kan ik Jan veel beter beroepen.”

De ramen achter hadden luiken van houten latten schuin boven elkaar. Even mat Henk de hoogte, toen begon hij als een kat naar boven te klimmen.

Elsa, die ook aan den achterkant sliep, was onderwijl wakker geworden. Rechtop in haar bed zittend, had ze ingespannen zitten luisteren naar het geluid, dat van buiten tot haar doordrong. Onraad, dacht ze, sprong uit haar bed

en sloop voorzichtig naar 't raam. Ze hoorde geritsel, toen keek ze langs het gordijn naar beneden en zag een donkere gestalte naar boven klimmen langs de luiken.

„Dieven, dieven,” riep ze met een angstige stem. Het klonk onwezenlijk hard in den stillen nacht, Lieske werd wakker en stond in een oogenblik naast haar bij 't raam en boog zich er uit.

„Dieven, dieven,” riep Elsa nog eens.

„Houd toch je mond,” riep Henk, die nu boven op het luik zat en aanstalten maakte om naar beneden te gaan, „houd als je blief op met dat gegil.”

Maar nu werd Elsa nog meer verschrikt. Wat deed Henk daar buiten in den nacht? Ze begreep er niets van en nu zag ze ook Willy in den tuin staan, die haar toeriep, vooral stil te zijn.

Maar 't was al te laat, juist op dit oogenblik kwam mevrouw Van Hoven, een kandelaar met brandende kaars in de hand, en nu kwamen ook Jan en Kees kijken, wat het leven beteekende.

„Laat ons er toch in, dan zullen we alles vertellen,” smeekte Henk, die het vreeselijk vond dat er zoo'n opschudding was.

En ze werden binnengelaten, ze deden het heele verhaal en eindelijk, 't was middelerwijl twee uur geworden, lag de heele familie weer in bed. Moeder had wat geknord en gezegd, dat Henk toch ook altijd zoo onnadenkend was, maar eigenlijk moest iedereen om 't verhaal lachen en vonden 't allemaal „echt Henk”. Met een beetje een verongelijkt gezicht, trok Henk af, had Elsa maar niet zoo hard geroepen. Maar dat liet deze niet op zich zitten.

„Wie kon nu denken, dat jij midden in den nacht op een van de luiken zou zitten.”

Eerst klonk er onder de dekens van Wil nog een onderdrukt gelach, toen werd het ook daar stil.

Den volgenden morgen was de koepel leeg en van den woonwagenjongen, die onbewust zooveel drukte, veroorzaakte, hoorde men nooit meer iets.

XI.

MOEDER KOMT THUIS.

Buiten op het vlondertje zat Elsa en keek naar het water, waarin de oever scherp afgeteekend en duidelijk zich weerspiegelde, zelfs de wolken van den helderen hemel boven haar kon ze in de vaart zien. Het water was zoo helder, dat Elsa stellig meende den bodem te ontdekken, hoewel de jongens altijd lachten en beweerden, dat het uitgesloten was.

Elsa was in een wonderlijke stemming, den heelen middag had ze heen en weer geloopt, eerst was ze boven haar kastje gaan opruimen en toen had ze zich bedacht, dat het eigenlijk niet veel zin had, nu ze misschien gauw weer naar huis ging, dat nog te doen. Daarna had ze verzonnen het konijnenhok schoon te maken, maar Henk was met zijn vriendje Willem er mee bezig, ze lieten de konijnen onder de hand op het grasveld loopen. Schichtig zaten de dieren te eten, om dan met een zet van 't achterlijfje ineens een eind weg te hippen.

Toen was ze op het vlondertje gaan zitten, met de meisjes was ze niet meegegaan. Ze zou het nu niet uithouden in de kleine kamer van juffrouw Beerends. Ze had meer behoefte het iedereen toe te roepen, dat mijnheer

Van Hoven straks thuis zou komen met den Zwitserschen trein en dat hij zou weten wat er beslist was, of Moeder zou blijven of niet. En als je nu op zoo iets loopt te wachten, dan kun je toch niet rustig zitten te naaien, vond Elsa en ze zat, haar rug tegen het paaltje, waaraan de booten vastlagen, haar beenen hoog opgetrokken, te staren naar de vaart, naar het ooievaarsnest in het weiland, waar het nu niet meer zoo druk was als vroeger, toen de kleine ooievaren gevoederd werden. Toen dacht ze hoe vertrouwd het hier alles was en dat ze toch eigenlijk heelemaal thuis was geweest. Ik heb nooit gemerkt, dat ik er niet bij hoorde, iedereen was net als tegen de anderen. En nu kwam Moeder, wat vreemd, dat je tegelijk gelukkig kunt zijn en oneindig veel verlangen. Ze had het in de brieven van Moeder al gemerkt, Moeder voelde zich veel beter, ze schreef zoo hoopvol, zoo vol verwachting. En nu vandaag zou ze 't allemaal hooren. Mijnheer Van Hoven was voor een groot jeugdcongres in Zwitserland geweest en was naar Moeders stille dorpje doorgereisd.

Daar hoorde Elsa Loodjes hooge stemmetje op het erf van Gerritsen, het kleinkind van den boer was er gelogeerd en daar speelde hij nu bijna elken dag mee. Triomfantelijk reed hij telkens voorbij op den leegen wagen, als ze tegen den avond gras gingen halen en straks, als het hooien zou beginnen, zou hij wel niet meer te houden zijn.

„Loodje,” zei Elsa zacht voor zich heen, „'t zal toch vreemd zijn, als ik 's morgens je slabbetje niet meer om zal doen en je boterhammen snijden.” In gedachten zag Elsa ze allemaal zitten aan de ontbijttafel, zooals ze 't nu al deze maanden gewend was. Mijnheer Van Hoven in 't midden aan 't lange eind, hij had dan den Bijbel open-geslagen voor zich en las met zijn prettige stem. Elsa

keek dan altijd even naar Loodje, hij had zijn handjes gevouwen en zag zoo stil op naar zijn Vader. Naast hem zat Jan. Daar was ook veel veranderd met hem, wat was 't nu altijd prettig, hij zat nu vlak voor zijn eind-examen. Over veertien dagen moest hij onder 't mes, zooals hij 't noemde en hij besprak vaak met Elsa, wat hij moeilijk vond. Eigenlijk, bedacht Elsa, ben ik het, die zoo veranderd is, niet Jan. Thuis was er nooit iemand, om mee te kibbelen, dacht ze met een glimlach, toen had ze geen vriendinnen en hoefde ze nooit voor iemand iets in te schikken. Ik was er alleen en toen zag ze zich weer staan op dien regendag, kijkende naar het huis aan den overkant, dat bewoond ging worden. Ze was toen toch heel anders geweest, ze zou niet meer terug willen, 't was zoo prettig in zoo'n grooten kring te zijn, waar allen je hielpen, juist, omdat je wist, dat ze zelf ook hun strijd hadden. Dat is de groote band zei mevrouw Van Hoven eens op een avond, als we allemaal strijden om kinderen te zijn van één Hemelschen Vader, en allen één Heiland willen navolgen. En nu hield ze dien kring, en kwam Moeder bovendien thuis. Zou het nu niet te mooi worden; als menschen gelukkig zijn, zijn ze vaak zoo zelfzuchtig, menschen, die veel verdriet en moeilijkheden hebben, zijn dikwijls zooveel liever voor anderen. Het was over juffrouw Beerends, dat ze gesproken hadden en toen had mevrouw het gezegd.

Te veel geluk, peinsde Elsa, Moeder thuis en Welgelegen aan den overkant. Alleen Vader in Indië. Dat was altijd nog het moeilijke punt, als ze zag hoeveel mijnheer Van Hoven voor de kinderen was, hoe ze met alles bij hem kwamen en hoe hij ondanks zijn reizen in alles deelde. Saai, Vader altijd weg. De vorige week had de mail een langen, opgewekten brief gebracht, zij kreeg nu ook haar eigen

brief elke veertien dagen. „Goeie Paps, je zult ons toch ook wel missen.”

„Elsa, Elsa,” klonk Jans stem en ze hoorde Henk antwoorden: „Ze zit natuurlijk op den vlonder te dichtten.” Elsa moest lachen, die Henk toch, een grenzenlooze minachting had hij voor dichters en als je zat te droomen, zooals Elsa zoo graag deed, dan zat je te dichtten.

Ze hoorde de struiken achter zich ritselen. „Zoo, dichteres,” zei Jan, „Moeder vraagt, of je komt theedrinken.”

„Hoe laat is het dan?” vroeg ze verschrikt. „Over vieren.” Verbaasd bedacht ze zich, dat ze meer dan een uur hier op den vlonder moest hebben gezeten.

Aan de theetafel was mevrouw Van Hoven met een groote mand kousen in de weer.

„Mag ik helpen?” vroeg Elsa, „u weet niet, hoe lang de tijd me valt. Hoe laat rekent u dat mijnheer thuis komt?”

„Kwart voor zes,” meende Jan, „dan kan hij makkelijk hier zijn.”

„Nog anderhalf uur,” zei Elsa met een zucht.

„Laten we straks wat omfietsen,” stelde Jan voor, „ik ben zoo suf van 't werken, eerst had ik willen gaan zwemmen, maar je wordt er zoo loom van en ik moet frisch zijn, Derksen komt vanavond repeteeren.”

„Dat is een goed plan,” vond mevrouw Van Hoven, „want kousen stoppen is niets voor ongeduldige menschen.”

Precies kwart voor zes, zag Elsa mijnheer Van Hoven op zijn fiets om de bocht komen. „Vader,” riep Loodje, die ook voor het hek stond en hij rende zoo hard als hij kon den straatweg op. De meisjes volgden wat bedaarder. Vader kwam er aan, loopende naast zijn fiets en Loodje zat op het zadel, terwijl hij met zijn kleine armen probeerde te sturen. Vader begroette de meisjes hartelijk, Willy nam

de fiets van hem over en met z'n allen wandelden ze naar Welgelegen.

„Goede berichten, Elsa,” zei hij, terwijl hij haar arm door den zijne trok. „Ik vind Moeder zoo vroolijk en goed; het is nog niet zeker, wanneer ze reizen mag, maar ik denk, dat het niet heel lang zal duren. Ik heb een lijstje met opdrachten,” praatte mijnheer Van Hoven druk, hij zag, dat Elsa een beetje in de war was. „Over het huis, dat moet worden schoongemaakt en over alles en nog wat.”

En toen kwam mevrouw Van Hoven hem tegemoet en moest hij de heele familie begroeten, die uit den tuin en 't huis kwam aansnellen.

's Avonds onder den beuk vertelde mijnheer Van Hoven nog meer bijzonderheden. „In een week hoopt Moeder hier te zijn,” zei hij, „we zullen dus wat te doen hebben voor dien tijd. Ze doet de reis niet in eens, ze blijft onder weg tweemaal een nacht over, om vooral frisch te zijn als ze thuis komt.”

„Vader, zou 't niet leuk zijn als we 't bosch verlichten konden, we hebben nog zooveel lampions en dan zouden we 's avonds een lampionoptocht door 't bosch kunnen houden,” stelde Kees voor, die dol was op zulke feestjes.

„Eenig,” vonden de meisjes.

„Mevrouw komt met denzelfden trein als ik vandaag,” zei mijnheer Van Hoven nadenkend. „Elsa moet haar Moeder natuurlijk van den trein halen, ze eten samen en dan komen wij 's avonds gelukwenschen. Het zou dan wel feestelijk zijn als om een uur of negen het bosch verlicht was.”

„Ook niet zoo vermoeiend,” viel mevrouw Van Hoven bij, „dan verspreidt het gezelschap zich een beetje.”

„Het zal een sprookje zijn,” vond Kees.

Een drukke week was nu aangebroken, Mina en Tini

waren samen den heelen dag in de weer en ook Elsa had heel wat te bezorgen. Ze liep met Willy heen en weer, bedisselde met Klaas welke planten in de serre moesten staan en welke bloemen Klaas moest snijden voor de vazen in de verschillende kamers.

Het was goed, dat er zooveel afleiding was, want nu eenmaal de dag bepaald was, voelde Elsa pas hoe ze altijd verlangd had.

„Dwaas, dat u Moeder niet kent,” zei ze tegen juffrouw Beerends, toen ze den laatsten Woensdag voor Moeders thuiskomst met de anderen zat te naaien.

„’t Is toch, of ik me haar best kan voorstellen,” zei juffrouw Beerends hartelijk. „Je hebt me zoo vaak je Moeders portret laten zien,” en ze dacht aan het lieve gezicht met de zachte trekken, dat Elsa haar zoo vaak vol trots getoond had.

„Komt u Moeder eens gauw opzoeken, ik weet, dat ze het prettig zal vinden. Ze zal ’t eerst wel stil vinden, dat ik den heelen dag naar school ben. Nu heeft ze zooveel andere patiënten om haar heen.”

„Ik had ook al eens gedacht,” zei Elsa op den weg naar huis, „hoe prettig het zou zijn als Moeder iemand had als juffrouw Fischer om haar de eerste weken gezelschap te houden. Dan komt de vakantie en ben ik altijd thuis. Zouden we eens aan juffrouw Fischer schrijven?”

„Misschien wil ze wel komen,” zei Willy, na even nagedacht te hebben. „We zullen het eens aan Moeder vragen.”

Mevrouw Van Hoven was niet zoo met het plan ingenomen, je moet denken, Moeder kent juffrouw Fischer niet en tegen dat ze gewend zijn, gaat ze weer weg.

Maar de meisjes gaven het niet op en ze maakten plannen tot den laatsten dag toe, dat mevrouw Van Bentheim zou komen.

Op school kon Elsa het in 't geheel niet uithouden, ze draaide heen en weer, was niet bij haar les, zoodat de juffrouw, die wel wist, wat er aan de hand was, vergoelijkend zei:

„We zullen Elsa maar geen beurt geven, die is vandaag met haar gedachten op reis.”

Elsa kreeg een kleur, maar deed toen haar best goed op te letten en merkte, dat dat toch de beste afleiding was.

's Middags liepen de meisjes nog eens de kamers rond. „Het ziet er net uit, of er een koningin verwacht wordt,” vond Lieske. Overal stonden vazen met bloemen, de ramen stonden wijd open en in den tuin was 't één bloemenweelde.

Op de slaapkamerverdieping was 't ook echt gezellig. Elsa schikte een takje Lathyrus, dat ze om haar Vaders portret op Moeders slaapkamer gelegd had, iets terecht.

„Alleen Paps ontbreekt er aan,” zei ze stil bij zich zelf.

„Wanneer komt je Vader terug?” vroeg Willy op eens. „'t Zal zeker nog wel een jaar duren, Vader schrijft er nooit over, 't was nog niet bepaald toen Moeder weg ging.” Toen liep ze ineens door naar haar eigen slaapkamer.

In de auto was Elsa naar 't station gereden. Mevrouw Van Hoven had het zoo geregeld en Elsa was er haar dankbaar voor.

Daar reed de trein binnen, in een oogenblik stroomden de menschen de coupés uit, het perron op. Teleurgesteld zochten Elsa's vlugge oogen langs de coupés. 't Was geen doen, om in de drukte iemand te herkennen of te vinden. Toen snelde ze op eens naar voren.

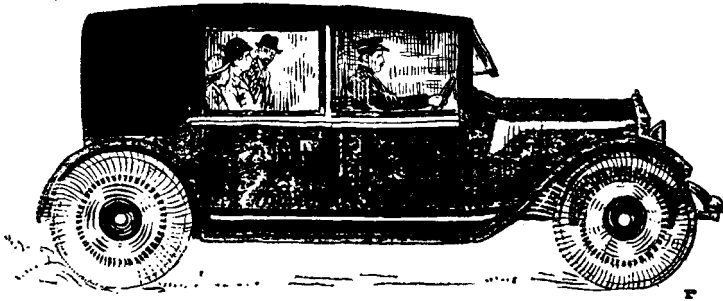
„Moeder,” riep ze en ze lag in de armen van mevrouw Van Bentheim.

„We moeten plaats maken, Elsa,” zei Moeder, toen ze haar dochtertje hartelijk gekust had.

Achter Moeder stond een heer, die aanstalten maakte de coupé te verlaten. Elsa keek op. „Vader” riep ze ineens.

„Mijn kleine meisje,” en hij ving haar in bei zijn armen op.

Dat was een verrassing. „'k Wist er niets van,” zei Elsa maar telkens, „dat ze dat allemaal zoo stil hebben gehouden, want nu begrijp ik wel, dat ze het geweten hebben. Ik maakte allemaal plannen, dat u 't niet zoo eenzaam zou hebben, daarom ging mevrouw er natuurlijk niet op in,” zei Elsa, bij wie langzamerhand een licht op ging.

Eindelijk zaten ze in de auto, nu was het toch wel bijna volmaakt. Moeder, zoo bruin en blozend, zoo echt gezond en Vader, die zoo gelukkig lachte.

Het was een heerlijke dag van 't begin tot het eind. Aan tafel met z'n drieën, er hoefde niet eens een bord bij gedekt te worden. Tini was ook in 't geheim geweest en na den eten de Van Hoventjes.

„Zoo, ben jij nu Willy?” zei mijnheer Van Bentheim en de manier waarop hij het zeide, deed vermoeden, dat hij wel iets wist van de vriendschap tusschen de beide meisjes.

Natuurlijk konden mijnheer en mevrouw Van Bentheim geen woorden genoeg vinden om hun dankbaarheid te uiten, maar daar wilde mijnheer Van Hoven niets van hooren.

„t Zal me vreemd genoeg zijn dat ik geen twee jongste dochters meer heb,” zei hij.

Ze wandelden door de verlichte boschlanen, 't was werkelijk een prachtig gezicht. 't Was uitgelezen weer en de dikke beukestammen werden fantastisch verlicht. Klaas, die met alles geholpen had, om vooral te zorgen, dat de lampionnen stevig hangen zouden, liep overal rond om te zien, of er geen in brand vloog.

Loodje liep met een langen stok rond, aan wier top een lampion hing. Opgewonden zwaaide hij er mee in 't rond tot grooten angst van mevrouw Van Hoven. Pas toen Elsa beloofde hem geen oogenblik uit het oog te verliezen, werd ze eenigszins gerust.

Eindelijk gingen de ouderen menschen naar huis om in de serre nog wat na te praten. Maar de kinderen wilden nog niet van naar huis gaan weten. Achter in de beukenlaan had Henk de oude strandtent opgezet en hier stonden Mina en Tini, geholpen door Stijntje, verschillende versnaperingen rond te dienen. De limonade en gebakjes vonden natuurlijk veel aftrek. Ook Gerritsen en Klaas wandelden er met hun familie, „het was een echt feest,” zooals Lieske zei, vooral toen Gerritsen's zoon, die in 't fanfare mee blies, een stukje op zijn hoorn ten beste gaf.

Eindelijk werd het toch tijd op te breken, de lampionnen waren uitgebrand en dit was het sein om een eind te maken aan het feest.

De heer en mevrouw Van Hoven namen in huis afscheid, maar Elsa liep nog even mee het hek uit naar den overkant.

„Ik zal den tijd op Welgelegen nooit vergeten,” fluisterde ze, terwijl ze mevrouw Van Hoven hartelijk kuste, toen draaide ze zich vlug om en verdween haastig tusschen de heesters van den tuin.

INHOUD.

Hoofdst.	Bladz
I. Welgelegen	5
II. Nieuwe bureu	9
III. Er komt bezoek	14
IV. Toen Moeder op reis ging	19
V. Kerstmis en ijs	28
VI. Een aardig plan	40
VII. De belofte	45
VIII. Een dag uit zeilen	55
IX. Het onweer	67
X. Het nachtelijk avontuur	78
XI. Moeder komt thuis	85
